ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 77 (8.661) ◆ 1995 йил 5 июль, чоршанба Сотувда эркин нархда

ИДОРАЛАРАРО КЕНГАШ МАЖЛИСИ

4 июль куни Тошкентда республика Президенти ҳузуридаги Иқтисодий ислоҳот, тадбиркорлик ва хорижий сармоялар бўйича идоралараро кенгашнинг мажлиси бўлди. Уни Президент Ислом Каримов бошқарди.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотнинг иккинчи босқичида қишлоқда тадбиркорликни ривожлантириш, ортиқча ишчи кучини жалб этиш мақсадида кичик саноат корхоналари барпо этиш ҳамон долзарб масала бўлиб турибди, деди Ислом Каримов. Чунки республика аҳолисининг 60 фоиздан кўпроғи қишлоқда яшайди. Бошқача айтганда, 3 миллион 600 минг қишлоқ хўжалигида банд бўлган меҳнатга яроқли одамларнинг деярли 2,5 миллион нафарини бемалол саноат ва хизмат кўрсатиш соҳаларига ўтказиш мумкин.

Республика Бош вазирининг ўринбосари — Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг раиси В. Чжен қишлоқ жойларда кичик ва хусусий корхоналарни ривожлантиришнинг аҳволи ҳамда уларни жадаллаштириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида, Бош вазир ўринбосари — ташқи иқтисодий алоқалар вазири Ў. Султонов ташқи иқтисодий фаолиятни эркинлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида маъруза қилдилар.

Мазкур кенгаш тўғрисидаги низомга ўзгартишлар киритиш, унинг таркибини кенгайтириш ва янгилаш, 1995 йилнинг иккинчи ярмига мўлжалланган иш режасини тасдиқлаш тўғрисидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Мажлисда республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов қатнашди.

(ЎзА).

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

Олий Мажлис Раиси Эркин Халилов бошчилигидаги Ўзбекистон парламент делегацияси Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти Парламент Ассамблеясининг тўртинчи, ҳар йилги сессияси ишида қатнашиш учун 2 июль куни Канаданинг Оттава шаҳрига жўнаб кетди.

ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Туркия Республикаси Бош вазири Тансу Чиллер шу йил 9-10 июль кунлари расмий ташриф билан Ўзбекистон Республикасида бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

А. О. ФАЙЗУЛЛАЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БЕЛЬГИЯ ҚИРОЛЛИГИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Алишер Омонуллаевич Файзуллаев Ўзбекистон Республикасининг Бельгия қироллигидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 3 июль.

БУЮК ОҚИН ТЎЙИГА ҲОЗИРЛИК

Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ 5-8 июль кунлари Ўзбекистонда буюк қозоқ оқини Абай Қўнонбоев таваллудининг 150 йиллиги кенг нишонланади.

3 июль куни Абай юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот қўмитасининг мажлиси бўлди. Уни Бош вазир ўринбосари, мазкур қўмита раиси С. Саидқосимов бошқарди.

Мажлисда тегишли вазирлик, ҳокимлик, идора ва уюшма раҳбарларининг юбилейга тайёргарлик ишларининг бориши хусусидаги ахборотлари тингланди. Қабул қилинган юбилей дастурига кўра, республика Фанлар академиясида Абай ижодига бағишланган илмий конференция, байналмилал маданиятлар марказида учрашув, Алишер Навоий номидаги опера ва балет катта театрида юбилей кечаси ўтказилади. Мазкур тадбирларда қозоғистонлик меҳмонлар ҳам иштирок этади. Улар нафақат Тошкент шаҳридаги, балки Тошкент ва Сирдарё вилоятларидаги юбилей тантаналарида ҳам қатнашадилар.

Мажлисда буюк қозоқ адибининг мазкур тўйи Туркистон халқларининг бир-бирига янада яқинлашувига, хусусан, ўзбек ва қозоқ халқларининг азалий дўстлиги мустаҳкамланишига хизмат қилиши таъкидланди.

(ЎзА).

Мустақиллик йўлида

СЎМНИНГ ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси миллий валютаси — сўмни эркин алмаштириш йўлига олиб чиқишда яна бир муҳим қадам қўйилди. Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб алмаштириладиган пулнинг чеклаб қўйилган энг юқори миқдори ва хорижий валютани сотиб олиш чоғида фуқароларнинг паспортига белги қўйиш бекор қилинди. Бу ишнинг бошланиши Ўзбекистон тарихидаги унутилмас сана — давлатимизнинг энг нуфузли рамзларидан бири бўлган сўм муомалага киритилган куннинг бир йиллигига тўғри келгани диққатга сазовордир. Бу вақт ичида сўмнинг кучини мустаҳкамлаш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Пухта молиявий сиёсат ўтказилиши қўшимча пул чиқаришни йўл қўйиладиган даражада сақлаб туришга имкон берди. Ички бозоримиз фақат четдан келтириладиган моллар билангина эмас, республикамиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар билан ҳам тўла бошлади. Миллий валютамизнинг мустаҳкамлиги ва унинг кучини ички ислоҳотлардан ташқари, ташқи иқтисодий фаолият ҳам тасдиқламоқда. Сўнгги вақтда миллий валютамиз жаҳонда яхши, барқарор обрў қозона бошлади.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ва иқтисодиётни, жумладан пул-кредит тизимини қайта қуришга асосланган ўзгаришлар сўмнинг барқарорлигини таъминламоқда. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси миллий валютаси ички алмаштирилишини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони сўмни мустаҳкамлашда яна бир муҳим омил бўлди. Фармонга мувофиқ, фақат корхоналаргагина эмас, жисмоний шахсларга ҳам Ўзбекистон Республика валюта биржасида пулни алмаштиришда имтиёзли ҳуқуқ берилди.

Иқтисодий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошириш юзасидан тўғри йўл тутилгани туфайли республика банкларининг валюта заҳиралари анча кўпайди. Эркин муомаладаги валютага бир йўла алмаштириладиган пул миқдори ҳам шунга мувофиқ равишда ошди. Сўнгги вақтгача бу миқдор 500 АҚШ долларини ташкил этар эди.

Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд сўмни эркин муомаладаги валютага алмаштиришнинг чекланган миқдорини олиб ташлаш тўғрисида»ги қарори амал қилаётганига ишонч ҳосил қилиш учун ЎзА мухбири «Ипак йўли» инновация-тижорат банкининг Тошкент марказида жойлашган пул алмаштириш пунктларидан бирида бўлди.

— Бу қарор кучга кирганидан сўнг бизнинг пул алмаштириш пунктимизда навбат кутувчилар қолмади,— деди смена кассири Фарҳод Мусаев.— Биз кунига 30-40 кишига хизмат қиламиз. Валюта сотганимиз ёки сотиб олганимиз тўғрисида фуқароларга маълумотнома ёзиб берамиз. Бу бизнинг ҳисоботимиз учунгина эмас, айни пайтда пул расмий равишда алмаштирилганига ишонч ҳосил қилиши учун одамларнинг ўзига ҳам зарур. Пунктимиз эрталаб соат 9 дан кечқурун 6-7 га қадар ишлайди. Ҳар қандай киши зарур миқдордаги хорижий валютани амалдаги расмий қийматига мувофиқ сотиб олиши ёки сотиши мумкин.

Кассир билан гаплашиб турганимизда навбатдаги мижоз келиб қолди:

— Хоҳлаганча доллар сотиб олиш мумкинлиги тўғрими? Менга 110 доллар керак эди...

Операция ортиқча расмиятчиликсиз, бир неча дақиқа ичида амалга оширилди.

— Одамлар хорижий валютада бундан ҳам кўпроқ пул сотиб олишмоқда,— дея суҳбатни давом эттирди пул алмаштириш пунктининг назоратчиси Умид Иброҳимов.— Масалан, бугун мижозларимиздан бири 680 Америка доллари сотиб олди. Унинг гапига қараганда, доллар тижорат операцияси учун зарур, яъни у шахсий дўкони учун хорижий мол харид қилмоқчи экан.

Тошкентда ишлаб турган бошқа алмаштириш пунктларида ҳам вазият шундай. Қарор чиққунига қадар одамлар баъзан қонунни четлаб ўтиб, чайқов бозорида валюта сотиб олар эди. Чунки, банклар эълон қилинган расмий қиймат бўйича зарур миқдордаги валютани алмаштириш қийин эди. Энди муаммо ечилди. Ҳозирги пайтда деярли ҳамма жойда — вокзалларда, меҳмонхоналарда, жамғарма банкларининг муассасаларида ишлаб турган пул алмаштириш пунктларига мурожаат қилган ҳар бир киши иқтисодий ислоҳотларнинг кучини, бу ислоҳотлар миллий валютамизни эркин муомаладаги валютага кун сайин яқинлаштираётганини ҳис этади.

(ЎзА).

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Кеча Самарқандда Марказий Осиё тадқиқотлари халқаро институтини ташкил этиш бўйича таъсис конференцияси очилди. ЮНЕСКО дастурига мувофиқ ўтказилаётган бу тадбирда Корея Республикаси, Хитой, Ҳиндистон, Покистон, Эрон, Туркия, Франция, Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон вакиллари, халқаро ташкилотлар кузатувчилари ва мутахассислари иштирок этмоқдалар.

❑ Кеча республика байналмилал марказида Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китоби бўйича илмий анжуман бўлиб ўтди.

❑ Хоразм вилоятининг Дўстлик шаҳридаги Ўзбекистон — Германия қўшма корхонасида ҳозирнинг ўзида «Мерседес-Бенц» русумли 400 та кучли тиркама юк машиналари йиғилди. Ҳозир бу ерда ана шундай русумли рефрежираторларни йиғишга тайёргарлик кўриляпти.

❑ Бухорода Марказий Осиё мамлакатлари сув хўжалиги масалаларига бағишланиб, давлатлараро мувофиқлаштирувчи комиссиянинг сайёр мажлиси бўлиб ўтди.

❑ Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг раиси Уббиниёз Аширбеков Нукусга келган «Экосан—Франция» миссияси вакилларини қабул қилди. Бу миссия сентябрь ойида Нукусда Оролбўйи муаммоларига бағишлаб ўтказиладиган халқаро анжуманда иштирок этиш ниятидадир.

❑ Кеча Тошкентдаги Қўлёзмалар институтида Нажмиддин Кубро таваллудининг 850 йиллигига бағишланган анжуман бўлиб ўтди.

❑ Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида қозоқ адиби Абай Қўнонбоев таваллудининг 150 йиллигига бағишланган йиғилиш ўтказилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Бугун Арманистонда мамлакат парламенти — Миллий кенгашга сайловлар ҳамда янги Конституция юзасидан референдум бўлиб ўтади.

❑ Алматида ишга туширилган банкнот фабрикасида 1 минг танга қийматли пул босила бошланди. Бунгача мамлакатнинг миллий валютаси Англияда босилиб, Қозоғистонга самолётларда келтирилаётган эди.

❑ Марказий идораси Алматида жойлашган Марказий Осиё ҳамкорлик ва ривожлантириш банки низомий сармоясини шакллантиришга киришди. Маълумки, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон томонидан ташкил этилаётган бу банкнинг низомий сармояси 9 миллион АҚШ долларини ташкил этади.

❑ Кеча Россия ва АҚШ космонавтларининг «Атлантик» — Мир» орбитал станциясида биргаликдаги тадқиқотлари ниҳоясига етди. Яқин уч йил ичида АҚШнинг кўп марта фойдаланиладиган космик кемаларини «Мир» орбитал станцияси билан яна етти марта туташтириш режаланган. Космосдаги ана шу ҳамкорликнинг биринчи лойиҳаси шу йил кузда амалга оширилиши керак.

❑ Россия Меҳнат вазирлиги маълумотларига кўра 1995 йилнинг беш ойида мамлакатда 859 марта иш ташлаш рўй берган. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан икки баравардан ҳам кўпдир.

❑ Россия мудофаа вазири Павел Грачев берган баёнотга кўра Россия ҳарбий қисмлари яқин орада Чеченистонда доимий бўлиш учун бу ерга киритилади.

❑ Расмий маълумотларга кўра, сўнгги йилларда 80 миллион россиялик аҳолидан пул йиғадиган жуда кўплаб фирма ва компанияларнинг қурбони бўлганлар.

ХОРИЖДА

❑ Кеча Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов бир кунлик сафар билан Эронда бўлди. Бу ерда у Туркманистондан Эрон орқали ўтадиган газ қувури қурилиши масалаларини муҳокама этди.

❑ Тўрт кунлик расмий ташриф билан Германияга келган Украина Президенти Леонид Кучма ГФР канцлери Гельмут Коль билан икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий алоқаларни ривожлантириш юзасидан музокаралар ўтказди.

❑ Кеча Америка Қўшма Штатларида Мустақиллик кунининг 219 йиллиги байрам қилинди.

❑ Партияда бўлиниш юз бермаслиги учун бундан 10 кун аввал ҳукмрон консерваторлар партияси етакчилигидан истеъфога чиққан Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжор кеча ўтказилган сайловларда яна ушбу партиянинг раҳбари этиб сайланди.

❑ Будапештда бўлиб ўтган музокараларда Венгрия чегараларини Россия ҳарбий техникаси билан қўриқлаш юзасидан битим имзоланди.

❑ Таиландда бўлиб ўтган сайловларда муҳолифатчи Тай миллий партияси ғалаба қозонди.

❑ Таллин мэрияси шаҳар жамоат транспорти учун сарф-харажатларни камайтириб кира ҳақини арзонлаштиришга қодир ишбилармонларга транспорт воситаларининг 10 фоизини ким ошди савдосида сотиш ёки ижарага бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

«ЎзБАТ» Ўзбекистон-Буюк Британия қўшма корхонасининг янги маҳсулоти—«Саратон» сигареталари савдога чиқди.

Янгиликдан хабарингиз борми?

«САРАТОН» САВДОГА ЧИҚДИ

— Биз бу маҳсулотни июнь ойида ишлаб чиқаришга киришиш тўғрисидаги ваъдамизнинг устидан чиқдик, — деди шу муносабат билан бўлиб ўтган матбуот конференциясида бош менежер Жим Роландс Рис. — Истеъмолчиларнинг бу маҳсулотга эҳтиёжи ишимизнинг асосий мезони бўлди.

Маълумки, Буюк Британия томони республика тамаки саноатига 300 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя ажратган. Ҳозиргача бу маблағнинг чорак қисми ўзлаштириб бўлинди. Сармоянинг асосий қисми ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантиришга сарфланди. Ҳозир Тошкент тамаки фабрикасини техника жиҳатидан қайта жиҳозлаш жадал суръатларда олиб борилмоқда. Корхона келгуси йилнинг ўрталарига бориб тўла қувват билан ишлай бошлаши керак. Шунингдек, Самарқанд тамаки фабрикасини таъмирлаш ишлари ҳам давом этяпти. Ургутдаги тамаки корхонаси учун эса янги технология линиясига буюртма берилган. Ушбу корхонада ҳам техника жиҳатдан тўла қайта жиҳозлаш ўтказилади. У келгуси йилда маҳсулот ишлаб чиқара бошлаши керак. Ушбу ўзгартишларнинг ҳаммаси келгусида фақат маҳсулот сифатини яхшилабгина қолмасдан, унга республикадаги эҳтиёжни тўла қондириш имконини бериши керак.

— Сигареталарнинг янги маркасини яратиш учун кўплаб мутахассислар куч-ғайрат сарфладилар, — давом эттирди суҳбатни менежер жаноб Денин Шуэр. — «Саратон» савдога чиқарилган дастлабки кунларoқ у сифатли маҳсулот эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Бу бизнинг Ўзбекистон бозоридаги биринчи қадамларимиздир. Келгусида эса биз ўз маҳсулотларимизни Марказий Осиёдаги барча мамлакатларда сотишни йўлга қўйиш ниятидамиз.

Яқин вақт ичида «ЎзБАТ» қўшма корхонасининг савдо вакиллари ва фирма магазини ходимлари «Саратон»ни республика барча савдо шохобчаларига чиқариш чора-тадбирларини кўрадилар. Компания келгусида ҳам бозорга сифатли, ташқи кўриниши диққатни тортадиган, нархи ҳам қиммат бўлмаган маҳсулот етказиб бериш ниятида. Ҳозир бу ерда фильтрли сигареталар ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўриляпти. Бунинг учун тамаки навларини танлаш юзасидан тадқиқотлар олиб борилипти. Бу ўринда бултур бўлгани каби бу йил ҳам тамакининг янги навларини етиштириш юзасидан тажрибалар ўтказилаётганини айтиш керак. Келгусида тамаки хом ашёсини қайта ишлашни жаҳон андозалари даражасига етказишга ҳам алоҳида эътибор қаратилади.

Яна шуни қўшимча қилиш керакки, компания республика саноатига ажратган сармоясининг бир қисмини ижтимоий соҳаларни ривожлантиришга сарфлашни ҳам кўзда тутган. Жумладан, аҳолига тиббий хизмат кўрсатишни яхшилаш, уй-жойлар, мактабгача тарбия болалар муассасалари қурилишларига маблағ ажратилади.

Қумри ЎЛМАСОВА.

Биринчи саҳифадан сўз

ТАРАҚҚИЁТНИНГ АНИҚ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигига эришгач, ўзининг сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва маданий тараққиёт йўлларини аниқ-равшан белгилаб олди. Бу истиқбол стратегия ва тактикасини белгилашда Президентимиз Ислом Каримовнинг асарлари ҳал қилувчи аҳамият касб этяпти.

Яқинда «Ўзбекистон» нашриётида давлатимиз раҳбарининг ўзбек, инглиз ва рус тилларида чоп этилган «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» деган китобида XXI аср бўсағасида мамлакатимиздаги чуқур ўзгартиришларнинг йўналишлари белгилаб берилган. Мавзу қамрови жиҳатидан иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий характердаги бу асар икки қисмдан иборат бўлиб, унинг иқтисодий ислоҳотлар биринчи босқичининг якунлари ва сабоқларига бағишланган қисмида бу борада эришилган ютуқлар, ҳал этилмаган муаммоларни бартараф этишга оид мулоҳаза ва таклифлар билдирилади.

Китобнинг ислоҳотларнинг навбатдаги босқичида бажариладиган вазифалар ҳамда устивор йўналишларимизга бағишланган иккинчи қисмида эса чуқур таркибий ўзгаришларга эришиш учун қандай вазифаларни амалга ошириш кераклиги ҳақида фикр юритилади.

Шу ўринда хўш, иқтисодий ислоҳотларнинг биринчи босқичида қандай ишлар бажарилди, деган савол туғилади. Маълумки, мамлакатимизда ижтимоий йўналишдаги бозор иқтисодиётини яратиш ўта мураккаб ижтимоий-иқтисодий, сиёсий вазиятда бошланди.

Шунинг учун ҳам иқтисодий ислоҳотларнинг биринчи босқичида энг аввало бозорга хос янгиланишларнинг ҳуқуқий негизи барпо қилинди. Бу даврда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш ва ишбилармонликка кенг эътибор берилди. Эски маъмурий - буйруқбозлик услубига қурилган бошқарув тизими тубдан яхшиланди. Ташқи иқтисодий фаолият соҳасида ҳам жиддий янгилашлар амалга оширилди. Хорижий сармоядорлар учун имтиёзли шароит яратилди. Экспорт маҳсулотлари ҳажмини кўпайтиришга эришилди. Миллий валютанинг жорий қилиниши эса янгиланишларни амалга оширишда муҳим қадам бўлди.

Президентимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясида қилган маърузасида мамлакатимиз иқтисодий истиқболининг асосий тамойилларига тўхталар экан, ислоҳотларнинг бугунги босқичида энг муҳим ва долзарб вазифалар — мулкий муносабатларни тубдан ўзгартириш, тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни кенгайтириш, унинг сифати ва рақобатга бардошлилигини жаҳон бозори талаблари даражасига етказиш мақсадида иқтисодиётда таркибий—структуравий ўзгаришларни амалга ошириш, миллий валютамиз— сўмимизни мустаҳкамлаш, уни босқичма-босқич жаҳоннинг кучли валюталари билан конвертациялашга, яъни эркин алмашинувга эришиш эканлигини бежиз таъкидламаган эди.

Кўриниб турибдики, ўз олдига мана шундай улуғвор вазифаларни қўйган халқимиз иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичига дадил қадам қўйди. Ҳозир у ушбу йўналишдаги муҳим тадбирларни рўёбга чиқариш ишига астойдил бел боғлаган.

Олдимизда турган эндиги вазифалар нималардан иборат?

Биринчи навбатда мулк муносабатларини тубдан ўзгартиришга эришиш лозим. Яъни мулкни ҳақиқий эгалари қўлига беришни тезлаштириш, тадбиркорлик учун кенг йўл очиб бериш ва мулкдорда янги мулк эгаси ҳиссиётини тарбиялашдан иборатдир.

Бугунги кунимизнинг яна бир муҳим вазифаси— қисқа муддат ичида ички бозорни тўлдирадиган ва экспорт қилинадиган маҳсулот ишлаб чиқарувчи кичик технологияларни жорий этиш концепциясини ишлаб чиқишда кўринади.

Иқтисодиётимизни барқарорлаштириш, банк, молия, кредит тизимларини такомиллаштириш, уларни жаҳон талабларига кўтариш, тўловларни тартибга солиш борасидаги ислоҳотлар ҳам бугунги кунимизнинг асосий вазифаларига киради.

Истиқболимизнинг асосий тамойилларини белгилаб берувчи бу кенг қамровли дастур ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, Президентимизнинг келажакни олдиндан кўра билишидан яққол далолат беради. Буни хорижлик сиёсатчилар, олимлар ҳам эътироф этмоқдалар. Жумладан шу йилнинг май ойида Ўзбекистонимизга расмий ташриф буюрган Покистон Бош вазири Беназир Бхутто жанobi олиялари маҳаллий ва хорижлик журналистлар саволларига жавоб бера туриб, Ўзбекистон буюк ўтмишга эга эканлигини, Президент Ислом Каримов раҳбарлигида олиб борилаётган оқилона сиёсат туфайли уни порлоқ келажак кутаётганига ишончи комил эканлигини бежиз таъкидламаган эди-да.

Шу йил 20-21 июнь кунлари республикамизда бўлган Украина Президенти Леонид Кучманинг мана бу сўзлари ҳам ғоят аҳамиятлидир. «Мен ўзаро суҳбатлар чоғида устоз қошидаги шогирддек Президент Ислом Каримовдан кўпгина соҳаларда муваффақиятларга қандай эришилганлиги хусусида сўраб билишга интилдим. Зеро биз ҳам ислоҳотларнинг амалий натижаларига эришиш истагидамиз».

Германия Федерал Президенти Роман Герцог эса Ўзбекистонда бўлган чоғида шундай деганди: «Ташриф давомида биз мамлакатингиз буюклиги ва гўзаллигига амин бўлдик. Навқирон ва ривожланиб бораётган давлат билан танишдик. Биз Ўзбекистоннинг порлоқ келажагига аминмиз. Германия бундан буён ҳам мамлакатингиздаги ислоҳотлар жараёнини ҳамда Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисодиёти интеграциялашувини фаол қўллаб-қувватлайди».

Бундай кўплаб фикрлар, замонамиз йирик давлат арбоби ва жаҳон миқёсида катта ҳурмат-эътиборга сазовор бўлган юртбошимиз Ислом Каримовнинг назарий ва амалий хизматларига берилган муносиб баҳодир.

Комил ишонч билан айтиш мумкинки, Президентимизнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» янги китоби мамлакатимизнинг барча аҳли учун келажак истиқболли йўналишимизни белгилаб берувчи муҳим дастуруламал, ёркин маёқ бўлиб хизмат қилади. Ушбу муҳим қўлланма юзасидан меҳнат жамоалари, олимлар, ёзувчилар, журналистлар қўйингчи, юртимизнинг турли қатлам кишилари орасида тез-тез ўтаётган давра суҳбатлари ҳам шундан далолат бериб турибди.

Яқинда Тошкентда республикамиздаги йирик иқтисодчи олимлар, давлат бошқарув органлари вакиллари, иқтисодий мавзуда қалам тебратувчи журналистлар иштирокида бўлиб ўтган давра суҳбати ҳам шу мавзуга бағишланди. Унинг қатнашчилари мамлакатимизда кейинги йилларда рўй бераётган чуқур иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ўзгаришларнинг назарий ҳамда амалий асослари кенг таҳлил этилган ушбу асарни бир овоздан мустақил Ўзбекистон иқтисодиёти тарихидаги ўзгаришларга чуқур шарҳ берувчи мукаммал асар ҳамда зарур қўлланма деб баҳоладилар.

Иштирокчилар диққати китобнинг яна бир муҳим хусусияти — унда кишилар онгидаги маънавий ўзгариш, янгиланишга алоҳида эътибор берилганига қаратилди.

«Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китоби ҳеч муболағасиз мамлакатимиз ҳаётидаги улкан воқеадир. Бу асар бизга улуғвор режаларимизни амалга оширишда, Ўзбекистонни гуллаб-яшнатиб, илғор давлатлар қаторидан ўрин олиши учун улкан бунёдкорлик ишларида ҳар биримиз учун ҳаракат қўлланмаси бўлиши шубҳасиздир.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

АЗАЛИЙ ДЎСТЛИК РАМЗИ

Азал-азалдан ўзбек-ҳинд халқлари ўзаро борди-келди алоқалар орқали дўстлик риштталарини боғлаб келадилар. Бу алоқалар Мирзо Бобур даврларидан ҳам аввалроқ бошланган. Республикамиз мустақилликка эришганидан кейин талайгина давлатлар қатори бу икки халқ орасидаги дўстлик, тинчлик ва маданий муносабатлар янада мустаҳкамланди. Яқинда пойтахтимизда Ҳиндистон маданий марказининг очилиши бунинг яққол далили бўлади. Маросимда маданий муносабатлар бўйича Ҳиндистон кенгаши президенти Васант Сатҳа, Ҳиндистон маданий маркази раҳбари Винод Бхатия ва икки халқ маданият ходимлари иштирок этдилар. Бобомурод Ҳамдамов, Қурсия Эсоновалар ижросидаги ўзбек, ҳинд қўшиқлари кечага файз киритди.

Дилдора ОРИПОВА,
Тошкент Давлат университети журналистика факультети талабаси.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг тўрт йиллиги олдидан

«ЮНУСОБОД» ЯНАДА КЕНГАЯДИ

Суратли ахборот

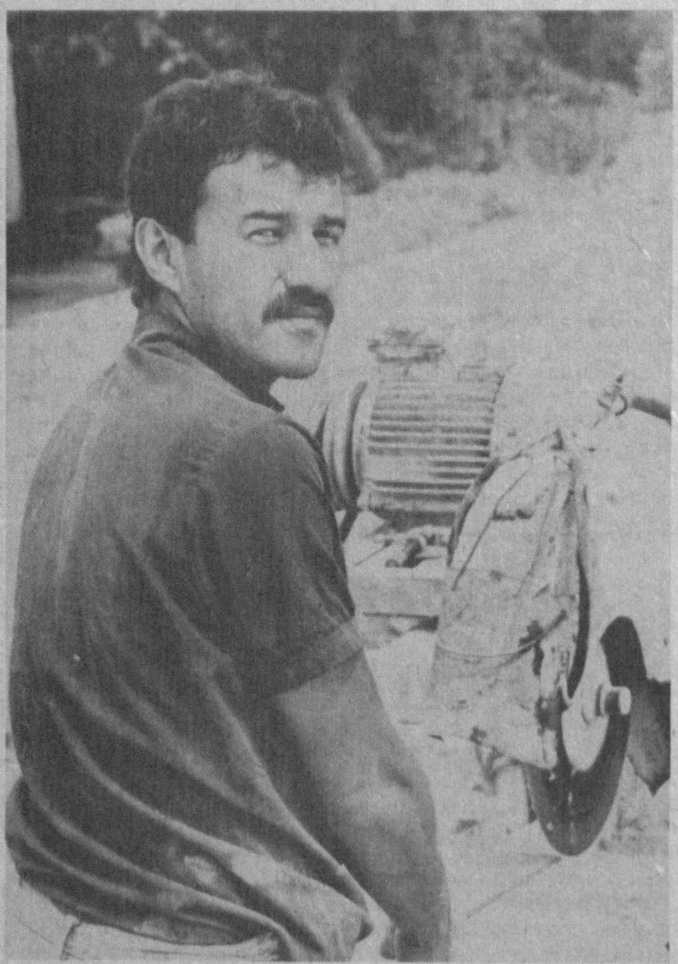

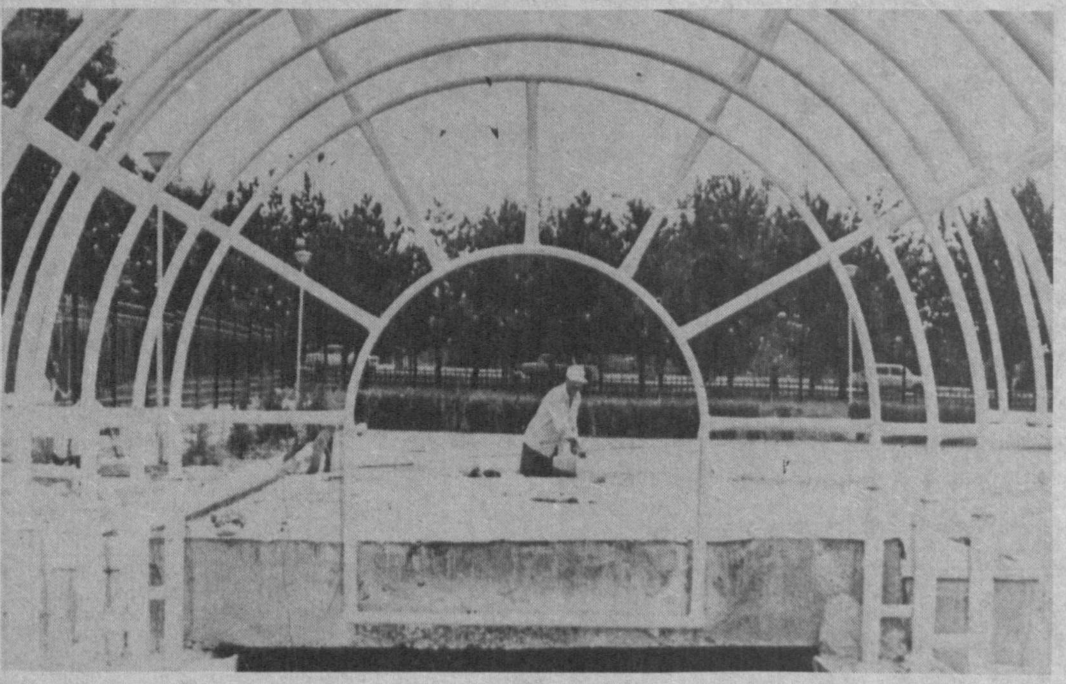

Ўтган йилнинг август ойи охирида Президент кубоги учун биринчи маротаба Халқаро теннис мусобақаси бўлиб ўтган, ўшанда «Юнусобод» теннис клуби ана шу мусобақада иштирок этувчиларга байрам совғаси тариқасида очилганди. Бу йил ҳам август ойининг учинчи ўн кунлигида худди ана шундай Халқаро мусобақа иккинчи маротаба шаҳримизда бўлиб ўтади. Бу анжуман олдидан клубни кенгайтириш мақсадида жадал ишлар олиб борилаётир. Бу ҳақда «Ўзбексавдо» давлат ассоциациясининг 2-қурилиш-таъмирлаш бошқармаси бошлиғи Владимир Петрикин шундай ҳикоя қилади:

— Юртимизда спортга алоҳида эътибор берилаётганлиги «Соғлом авлод учун» ҳаракатига амалий жавобдир десам янглишмайман. Чунки теннис ҳам спортнинг ажойиб бир тури саналади. Шунинг учун бўлса керак фақат мени эмас, жамоамиздаги бошқа қурувчиларни клубда ўтадиган мусобақаларда учратишингиз мумкин. Улар бу ерда қурилиш ишларини олиб бориш билан бир қаторда теннис машғулотларига ҳам фаол қатнашишади.

Ҳозир бу ерда 2 та уч қаватли шинамгина бинолар қад кўтаряпти. Улар спортчилар ва бошқа меҳмонлар учун маъмурий бино ҳисобланади. Бинонинг орқа томони эса очиқ канал эди. Биз уни қувурлар ёрдамида бекитишга мушарраф бўлдик. Унинг узунлиги 150 метрдир. Шунингдек теннис майдонидан мана шу маъмурий бинога ўтадиган ер ости йўли қуриб битказилди. Қурилиш ишларида биздан ташқари «Тошкент-уйжойинвестқурилиш» ҳиссадорлик корпорацияси, қурилиш механизация тресги, «Ўзсаноатвентиляция» бошқармаси ва бошқа қурилиш ташкилотлари, жами 8 та жамоа саккиз ойдан буён клубнинг иккинчи бўлагини қуришда иштирок этишмоқда. Олиб борилаётган ҳар бир иш кунида ҳисоб-китоб қилинади. Чунки вақт оз қолмоқда. Иккинчи маротаба ўтказиладиган мусобақага барча ишлар тўлиқ тугалланиши лозим. Шунинг учун ҳам бу ерда меҳнат қилаётган 400 нафар қурувчи икки сменада меҳнат қилишаётир. Андрей Голобьев раҳбарлигидаги электр тикловчилар, Игорь Сидов бошчилигидаги сантехниклар, Йўлдош Мираҳмедов етакчилигидаги иссиқлик трассасини созловчилар, Радик Қурбонов ва Валерий Лебедевлар бошқараётган пардозловчилар бригадалари самарали меҳнат қилиб, ўз вазифаларини аъло даражада адо этишмоқда.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак клубнинг иккинчи бўлагида ҳам спортчиларимиз учун барча қулайлик ва шароитлар муҳайё бўлади.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Суратларда: «Юнусобод» теннис клубининг иккинчи бўлагидаги олиб борилаётган қурилиш ишларидан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Тадбиркорга омад ёр

ТОШКЕНТДА ИТАЛИЯ ИЧИМЛИКЛАРИ

Ўлкамизда ёз фаслида ҳарорат кўтарилган сари кишиларнинг сувга ташналиги ортади. Шундай пайтда тоза булоқ суви жоннинг роҳати. — Бизнинг Польшадан келтираётган ажойиб «Сан Пало» ичимликларимиз таъми булоқ сувидан кам эмас, — дейди «Беш ёғоч» фирмаси директорининг ўринбосари Фарруҳ Расулов. — Унинг сақланиш муддатлари ҳам яхши: икки йил оралиғида истеъмол қилсангиз бўлаверади.

— Эшитишимизча, «Сан Пало» ичимликлари бир неча турда экан...

— Ҳа, бундан икки-уч ой илгари Польшадаги тадбиркорлар билан Гданск шаҳрида расмий равишда учрашдик. Фойдали битимлар туздик. Сабаби, ўтган йили четдан маҳсулот олиб келиш ва четга чиқариш билан шуғулланадиган таниқли «Евротакспол» савдо компаниясидан келтирилган «Сан Пало» ичимликларини ҳамшаҳарларимиз севиб истеъмол қилишди. Талабгорлар ҳам бўлди.

Биз, фирма президенти Баҳодир Каримов билан Польшага борганимизда 1,5 литрли полиэтилен идишларга қуйилган «Сан Пало» ичимликларининг ҳар томонлама қулайлигига амин бўлдик. Дарвоқе, айтиб қўяй, бу ширин ичимликлар Италияда тайёрланган. «Сан Пало» эса шаҳар номидир. Биз мана шу ичимликларнинг 10 турини келтирдик. Яъни апельсин, лимон, ананас, малина, қулупнай каби мевалар шарбати. Булар ичида «Кока-кола» ҳам бор. Агар унинг нархини ўзимизда тайёрланаётган 300 граммли, 500 граммли ичимликларга таққосласангиз унинг баҳоси унчалик қиммат эмаслигига гувоҳ бўласиз.

— Бундай ичимликлар ҳамшаҳарларимизга доим келтирилиб туриладими?

— Ҳозирча, ҳар ойда 2-3 вагондан келтирмоқчимиз. Талабга қараб, сонини ҳам кўпайтирамиз. Аммо ҳозирданоқ кўпгина дўконларда, аҳолида биз келтираётган «Сан Пало» ичимликлари бор. Роҳатланиб истеъмол қилишаяпти. Талаб бор эканки, «Сан Пало» дастурхонингизнинг тўридан жой оляпти. Бунинг устига тўй-тантана маросимларида ҳам бу ичимликлар жуда керак.

— Фирма озиқ-овқат маҳсулотлари келтириш билан ҳам шуғулланади. Ривожланган мамлакатлардан яна қандай озиқ-овқат маҳсулотлари келтирилаяпти?

— Буюк Британиянинг нуфузли «Ай-Ди-Ви» Сентрал Эйша, Лимитед, Грециянинг «Элл-Росс», Эрон Ислом Республикасининг «Ҳошимий Гул Пойганий» фирмаларидан мунтазам равишда ичимликлар, қандолат маҳсулотлари, кундалик эҳтиёжларга зарур бўлган моллар оламиз. Яқинда Эронда 3 миллион қути гугурт келтирдик. Москвадаги «Марс» фирмасида Австралия, Польша, Голландия мамлакатларида тайёрланган ажойиб овқат тури — «Анкел Бенс» маҳсулотларини келтираяпмиз. Умуман ҳамшаҳарларнинг дастурхонларини тўла-тўкис тўлдиришга имкон қадар ҳиссамизни қўшаётганимиздан хурсандмиз. «Сан Пало» ичимликларининг бозори чаққон. Негаки у ҳар тарафлама қулай: ҳам экологик тоза, ҳам хушбўй ва ширин. Насиб қилса, фирмамиз томонидан қурилиши бошланган «Магдональдс» услубидаги қаҳвахонамиз (бир зумда овқатланадиган) фойдаланишга топширилса, Америка Қўшма Штатларининг севимли таомлари билан бир вақтда Италиянинг «Сан Пало» ширин ичимликларини ҳам истеъмол қилишингизга ҳамма қулайликлар яратилади.

— Айтингчи, «Сан Пало» ичимликларини қайси дўконлардан арзон баҳоларда сотиб олиш мумкин?

— Албатта ўз дўконларимиздан, — дейди Фарруҳ Расулов. Ўзбекистон Миллий боғи рўпарасидаги дўконимиздан, метронинг «Чилонзор» бекати яқинидаги дўкондан, Сергели туманидаги яқинда очилган «Сирғали» марказий универмаги қаторидан жой олган дўконларимизда ҳамшаҳарларимизга арзон баҳоли маҳсулотларимиз сотилади.

Булардан ташқари бу дўконлардан тухум, колбаса ва сосиска маҳсулотларини ҳам арзон нархларда сотиб олишингиз мумкин. Чунки бу маҳсулотлар ўзимизнинг махсус кичик корхонамизда тайёрланади.

Зоир ТУРСУНОВ.

Муаллим мулоҳазалари

ТАЯНЧ ТАЪЛИМДАН СЎНГ...

Етук мутахассисларни тайёрлашнинг долзарб ва истиқболли йўналишларидан бири — мактаб ўқувчилари орасида истеъдодли, зукко болаларни саралаб олиб, уларни махсус мактабларда бойитилган, мазмунли дастурлар асосида ўқитиш, уларга дадил, кенг имтиёзлар беришдир. Маълумки, кишининг ҳаёт тарзи унинг кимлигини белгилайди. Шу сабабли ахлоқан соф, мантиқан тафаккури кучли, ақлий маданияти юқори бўлган болаларни махсус ўқитиш ва уларга кўпроқ умид боғлаш айни муддаодир. Айнан шундай болалар келгусида янада муҳимроқ иқтисодий, илмий ва ижтимоий масалаларни ечишга қодир бўладилар. Лекин мутахассис бўлиш учун аввало шу соҳанинг устаси бўлиш керак, яъни ўша соҳага ҳавас, лаёқат ва маълум даражада ривожланган қобилият зарур. Бу сифатлар азалдан боланинг ўзида бўлмаса, олий ўқув юртларида ҳам бу сифатларни орттира олмайди. Бас шундай экан, доно, тетик, ақли расо болаларни синф ўқувчилари орасидан асосли равишда танлашимиз ва уларнинг лаёқат йўналишлари, қобилиятларига қараб у ёки бу соҳага, касбга йўналтиришимиз керак.

Ҳозир мактабларда таътил айни авжида бўлса-да, лекин мактаб раҳбарлари ва ота-оналар олдида болани таянч мактабларини тугатгандан кейинги тақдири қандай бўлар экан деган ҳақли савол ўйлантириши табиий. Чунки халқ таълими қонунига кўра мактаблар 9 йиллик таянч таълим ва йўналтирилган махсус таълимга аста ўтиб бормоқда. Пойтахтимиздаги аксарият мактаблар тўққиз йиллик таълимга ўтди. Моддий ва илмий услубий асосга эга, олимлар билан ҳамкорликни ўрната олган мактаблар негизида лицей, гимназия, академик синфлар каби таълимнинг турли йўналишлари фаолият кўрсатмоқда. Шу каби синфларда тўғри танланган, ҳақиқий истеъдодли болалар чиндан ҳам давлат тест синовларидан муваффақиятли ўтмоқда.

Фикримизча, иш ниҳоятда тўғри ташкил этилса таянч таълимидан кейин танлаб ўқитиш ўзини оқлайди. Бунинг учун таянч маълумотдан кейин қуйидаги уч йўналиш бўйича таълимни ташкил этиш мақсадга мувофиқ бўлар эди: биринчи ижтимоий, иккинчи иқтисодий, учинчи аниқ фанлар бўйича. Ҳар уч таълимда чет тиллари ва компьютерли таълим кучайтирилади. Махсус фанлар бўйича алоҳида мослаштирилган дастурлар тузилади. Бошқа умумтаълим дарсликлар ҳам ана шу йўналишга мослаштирилади. Масалан, ижтимоий йўналишда математика анча соддалаштирилган, аниқ йўналишда эса бирмунча тўлдирилган математикани ўқитиш керак. Шу каби барча йўналишларда ўзига мос дастурларни ишлаб чиқиш жоиз.

Бунда албатта жаҳон таълимидаги адабиётлардан намуна олиш, шунга ўхшаш Ўзбекистон шароитидан келиб чиқиб, маҳаллий жонли маълумотлардан фойдаланиб дарсликлар яратиш мактаб учун ўта муҳим масала бўлиб турибди. «Иқтисодиёт асослари», ижтимоий ва аниқ йўналиш учун математика каби дарсликлар ҳали мактаб учун оммавий яратилмади. Булар албатта муаммонинг бир қисми. Бироқ мактабнинг катта муаммоларини биргина муаллимлар, услубчиларнинг ўзи ҳал эта олмайди. Бунинг учун республикамиздаги катта илмий салоҳиятни ишга солиш, оммабоп, мактаббоп қўлланмалар учун олий ўқув юртлари, илмий текшириш институтлари кучидан фойдаланиш, «Олий ўқув юрти— илмий текшириш институти — мактаб» дастурини амалий бажариш керак бўлар эди.

Энг катта масала қандай болани танлаб олиш керак, деган саволга жавоб топиш. Бунда ҳам ҳали аниқ услубиёт ёки кўрсатма ҳали йўқ. Бироқ тасодифий танлаш биринчидан боланинг ўзига руҳий зарар етказса, иккинчидан ўша синф муаллими ишини қийинлаштирди. Тажрибалар шуни кўрсатадики, иқтидор эгасини бир имтиҳон ёки тестда билиб бўлмайди. Мактаб ўқувчисини 6, 7, 8, 9-синф тўрт йилги ўқиш жараёнини таҳлил этиш, рейтинг тест усулларини, қолаверса ота-она ҳам боласидаги иқтидор куртакларини борлигини фаҳмлаб, уни тарбиялашга ёрдам бериши керак. Бунинг учун ҳар бир мактаб олтинчи синф болалари учун махсус иқтидор «карточка»ларини юритишни ташкил этса яхши бўлар эди.

Ана шу аснода таълим, ота-она билан ишлаш ҳам бирмунча енгиллашади, тўққизинчи синфда танлаш имконияти кенгаяди. Албатта булар ҳам нисбийдир. Боланинг иқтидорини тарбиялаш ва аниқлаш барибир ўқитувчи зиммасига тушади. Шу билан бирга унинг таянч таълимидан кейинги тақдири ҳам ҳеч кимни бефарқ қолдириши керак эмас. Ўқишни давом эттиришни хоҳламайдиган ёки шунга шароити йўқ болаларни албатта билим юрти, қисқа курсларга ёки бирор иш жойи билан таъминлаш ҳам мактаб, маҳалла ва кенг жамоатчиликнинг ишидир.

Бахтиёр КАРИМОВ,
Ўзбекистон халқ таълими аълочиси, олий тоифали муаллим.

Одамлар ва тақдирлар

ЖАСУР ЖАНГЧИ ҲАМОН САФДА

Юзидан табассум аримайдиган, қалби кенг ва чеҳраси илиқ суҳбатдошимни салкам ўттиз беш йилдан бери танийман. Ҳар гал у киши билан кўришар эканман, кайфиятим кўтарилади, икки оғиз ширин сўзини эшитиб йўлимга равона бўламан.

Сергейнинг ёшлиги Тошкентнинг Гоголь, Пушкин, Жуковский каби марказий кўчаларида яшовчи дўстлари билан ўтарди. Салор, Анҳор дарёларида чўмилишлар, шаҳар атрофидаги боғларда сайр қилишарди. Усмон ота Юсуповнинг Владик ва Леонид исмли ўғиллари, Наримон Иброҳимов (кейинчалик «Муштум» журналининг бош рассоми), Игорь Токарев, Гарик Каширин ва бошқалар Серёжа билан бир майизни бўлиб ейишарди. Усмон ота Серёжанинг исми эсидан чиқиб қолганида уни эркалаб «Ҳой, арман боласи, бери кел» деб чақириб ҳам қўяр эканлар.

Уруш бошланганида Сергей ва унинг дўстлари ўн олти — ўн етти ёшли йигитчалар эди. Эл бошига тушган ташвиш уларни ҳам тинч қўймади. Улар ҳам бирин-кетин урушга отландилар.

Сергей ака фронт майдонларини эслар экан, дўстлари ҳақида қайғуриб гапирар, ич-ичидан куюнаётганлиги сезиларди. Дўсти Наримон Иброҳимовнинг Ленинград қамалида қолиб кетиб, бошидан ўтказган қийинчиликлари, очлик, изғирин, совуқ, касаллик ва бошқа азоб-уқубатлар жангчиларимиз қаддини бука олмаганлиги, ғалаба учун кураш кеча-кундуз давом этганлигини, ўзбек ўғлонларининг мардонавор курашларини гапириб берди. Ҳозирги Пушкин кўчасидаги гастроном ўрнида бўлган 44-ўрта мактабда бирга ўқиган дўстларидан Игорь Токаревнинг бутун фронт давомида қаҳрамонлик намуналарини кўрсатиб жанг қилгани, урушнинг энг сўнгги кунида қаҳрамонларча ҳалок бўлганини кўзларида ёш билан эслади. Бошқа ўртоқларининг ҳам хотирасини ёдга олди.

— Менинг фронтдаги ҳаётим ҳам ўзгаларники сингари бўлган, — дейди Сергей Аракелович. — Ўқлар қулоғинг ёнидан визиллаб ўтиб тураверса, атрофингдан гранаталар ёрилиб танклар мажақлаб кетаман деб турса ўлимдан ҳам қўрқмай қолар экансан, киши. Мен оддий автоматчи сифатида уруш майдонларини кездим. Жангчиларимиз билан биргаликда 1942 йилнинг охири ва қирқ учинчи йил бошларида Дон дарёсини кечиб ўтдик, Донбассни озод қилишда иштирок этдим. Сталинград жангларининг суронли кунларида бўлдим. Иккинчи гвардиячи Армия сафларида анчагина душманни ер тишлатдим, унинг техникасига талофат етказишда дўстларим билан бирга ҳаракат қилдим. Душманнинг икки танкини ёқиб юборганим, ундан қочиб чиқаётган ҳайдовчисини ўқ билан йиқитиб танк ичига тушириб ташлаганим ёдимда.

Аммо 1943 йилнинг августида уруш айни қизиб жангчиларимизнинг қўли баланд келиб турган бир пайтда Сергей ака унинг яқинида портлаган граната парчаси билан оғир яраланди, кўп қон йўқотди. Уни Ростов яқинидаги госпиталга жойлаштиришади, кейин даволанишни Қалмиғистоннинг Верблюд деган станциясидаги ҳарбий госпиталда давом эттиради. 1944 йили эса дарди оғирлигидан ногиронликка чиқаришади. Шунга қарамай, у ҳаётга интилади, бирор яроқли ишга ўзини ургиси келади. Шунда унга Горький шаҳридаги Давлат хавфсизлик мактабида ўқиши мумкинлигини айтишади. У рози бўлади ва мактабни 1946 йили тамомлаб чиқади, она шаҳри Тошкентга йўлланма олади. Орадан икки йил ўтгач уни ҳаёт Кавказга олиб кетади. У салкам ўн икки йил давомида Қабарда-Болқорияда хизмат қилади. Хизмат юзасидан маршаллар Г. Жуков, А. Василевский ва бошқа ҳарбий қўмондонларни кутиб-кузатади, кўпгина генераллар ҳамда ҳарбий комиссарлар билан суҳбатларда бўлади, уларнинг урушда кўрган-кечирганларини эшитади, ўзининг бошидан ўтганларини гапириб беради. У 1959 йилнинг ўрталарида хасталиги туфайли нафақага чиқади ва Тошкентга қайтиб келади.

Сергей Аракелович 1960 йил бошларидан бошлаб ўзининг ёшликдаги севган касби сураткашликка қайтади. У Ўзбекистон Фанлар академиясининг президиуми биносида лаборатория ташкил қилади, унга академиянинг президенти академик Ҳ. М. Абдуллаев катта ёрдам қилади. Мана ўттиз беш йилдирки, Сергей ака олимлар билан, улар илмий ишлари ва турли экспедициялари билан ҳамкорликда тинимсиз меҳнат қилиб келмоқда. Сураткашлик сирларини чуқур ўрганган Сергей Давидов академик И. М. Мўминовга унинг бошчилигида нашрга тайёрланган «Зафарнома», Клавихонинг Амир Темур ҳарбий юришларига бағишланган асари учун ва қатор рангли миниатюралар нусхаларини тайёрлаб берди. «Ўзбекистон тарихи»нинг тўрт томлик, Ўзбек Қомусининг 14 жилдлик нашрига суратлар тайёрлаб, уларнинг сифатли бўлиб чиқишига катта ҳисса қўшди. Саксонинчи йилларда нашрдан чиққан «Ўзбекистон геологияси» асари учун суратлар тайёрлаб берди. Унинг архивида кўпдан-кўп машҳур кишилар, давлат арбоблари, олимлар, фазогирлар, чет эллик меҳмонлар учрашувлари акс эттирилган ноёб лавҳаларни кўрамиз.

Суҳбатдошим уста суратчи сифатида собиқ Иттифоқ ва Республикамиз фотожурналистлари ҳамда ҳаваскорлари орасида ўтказилган кўрик-танловлар қатнашчиси. Унинг «26 апрель» (Тошкентдаги ер қимирлашини акс эттирувчи) деб аталмиш сурати Иттифоқ миқёсидаги танловда биринчи ўринни эгаллагани ёдимда. Зилзила оқибатлари акс эттирилган суратлари техника фанлари доктори В. Уломовнинг монографиялари ва илмий мақолаларида ўз аксини топди.

— Сураткашлик сирларини очишга бағишланган ва ёшларимизга дастур бўладиган асарингиз қачон нашрдан чиқади, — деган саволимга у:

— Худо хоҳласа, кейинги йили, — деб жавоб қайтарди.

Мен эса унга шундай дейман:

— Соғ бўлинг, саломат бўлинг Сергей ака!

Қудрат АҲМЕРОВ,
профессор, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

СУРАТДА: гвардиячи сержант Сергей Давидов 1943 йил Краснодон шаҳрида.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси халқ хўжалигида векселларни қўллаш тўғрисида» қарори эълон қилинди. Бу республикамиз халқ хўжалигида қимматбаҳо қоғозлар бозорини ривожлантириш ва корхоналар ўртасидаги ўзаро тўловларни йўлга қўйиш имконини беради. Маълумки корхоналар бозор шароитларида ўзаро тўловлар ва ҳисоб-китоблар вақтида амалга оширилмаётганлиги уларнинг молиявий аҳволига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Халқ хўжалигида векселларнинг қўлланиши эса ўзаро ҳисоб-китобларни енгиллаштиришда ижобий омил бўлиши шубҳасиз. Мухбиримизнинг Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси аспиранти Ражаб Мусурмонов билан суҳбати векселларнинг халқ хўжалигидаги аҳамиятига бағишланди.

Долзарб мавзуда

ВЕКСЕЛЬ НИМА? У ҚАНДАЙ ВАЗИФАЛАРНИ БАЖАРАДИ?

— Вексель нима? У қандай вазифаларни бажаради?

— Содда қилиб айтганда «Вексель» — бу муайян миқдордаги қарзга олинган пулни белгиланган муддатда қатъий тўлаш мажбурияти юкланган қарз олганлик ҳақидаги қарздорлик ҳужжатидир. Ҳозирги кунда кўпгина корхоналар ўртасидаги эскидан қолган қарздорлик анъанаси ишлаб чиқаришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Ана шундай шароитда вексель кредити ижобий натижаларни бериши мумкин. Масалан, вексель товар насияга сотилганда харидор (қарздор) товар эгасига (қарз берувчига) топширадиган қарз олганлик ҳақидаги тилхатдир. Унда қарз миқдори кўрсатилади ва у пул ўрнида юради. Вексель билан қарзни банкка тўлаш мумкин. Вексель топшириб банкдан пул ҳам олиш мумкин.

— Векселнинг чекдан фарқи борми?

— Вексель кредит пулларнинг илк шакли бўлиб, баъзи жиҳатлари билан чекдан фарқ қилади. Унинг оддий (қарздор томонидан тўлдириладиган) ва ўтказма (қарз берувчининг қарзни кимга қайтариш ҳақидаги ёзма буйруғи) шакллари бор. Векселларни ҳар қандай тўловга қобил корхона ва ташкилот ёзиб бериши мумкин, лекин уларнинг ҳар бири Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан муомалага чиқарилиши олдидан рўйхатга олинади ва доимий назоратда бўлади.

Халқ хўжалигида векселлар қўлланилишининг яна бир афзал томони шундаки, корхона ёки ташкилот бўш турган маблағларини самарали ишлатиблагина қолмай, айланма маблағининг айланишини ҳам анча тезлаштиради. Натижада корхоналар ўртасида бўладиган олди-сотдиларда олдиндан тўлаш, ҳисоб-китоблар ўз вақтида амалга оширилиши таъминланади.

— Вексель сотилиши мумкинми?

— Шуни таъкидлаш керакки, векселлар билан муомала қилишда жуда эҳтиёт бўлиш керак. Чунки уни тўлдиришда хатоликлар, ҳуқуқий томонларни ҳисобга олмай шартномалар тузиш корхона раҳбарларига бир мунча қимматга тушиши мумкин. Бошқа қимматбаҳо қоғозлар (акция, облигация, чек, сертификатлар) каби вексель ҳам сотилиши, кредит сифатида берилиши ва бошқа ҳисоб-китобларда тўлов воситаси сифатида ишлатилиши мумкин. Бу эса қимматбаҳо қоғозлар бозорида пул маблағларининг корхоналар ва тармоқлар ўртасида тақсимланишида ўз аксини топади. Умуман олганда халқ хўжалигида векселларни қўллаш биринчи навбатда ишлаб чиқаришга ижобий таъсир кўрсатиши жиҳатидан аҳамиятлидир, иккинчидан уларни сотиш эса бозордаги пул маблағларини жалб этиш йўлларидан бири ҳисобланади.

— Векселнинг миллий валютамиз кудратини оширишдаги аҳамияти ҳақида гапириб берсангиз.

— Мамлакатимизда кўп тармоқли иқтисодиёт шаклланмоқда. Товарлар, меҳнат, сармоя ва қимматли қоғозлар бозори фаолият кўрсата бошлади. Векселнинг энг муҳим вазифаларидан бири миллий валютамиз қудратини янада ошириш, инфляцияни жиловлаш, нарх-навони барқарорлаштиришдан иборатдир. Шу йўл билан аҳоли даромадларини нарх-наво билан мувофиқ келишига эришмоғимиз лозим. Корхоналар маҳсулот учун ва хизматлар учун пул ўрнида бир неча маротаба бирбирлари билан алоқа қилишда вексель ишлатишлари мумкин. Банкдан олинган векселлари орқали улар олдингидай банк орқали пул ўтказиш ва товарларга олдиндан пул тўлаш каби заруриятларга ҳожат қолмайди, чунки берилган векселлар билан ўша заҳотиёқ ҳеч қандай чеклашларсиз муомала қила оладилар. Банк кредит векселлари ажратаётганда корхона билан шартнома тузади ва бу шартномада уларнинг суммаси, қайтариб бериш фоизи ва муддатлари кўрсатилган бўлади. Мижоз банк векселини банкка шартномага риоя қилинган қоида ва талаблар бўйича хоҳлаган вақтларида топшириш имкониятига ҳам эга. Шуни ҳам таъкидлаш кераккi, корхоналар ўзаро қарзлари ошиб бораётган бир вақтда тўлов воситаси сифатида тижорат векселларини қўллаши улар ўртасидаги алоқаларни тезлаштирибгина қолмай, уларнинг масъулиятини ҳам оширади. Ўзбекистон бозор муносабатларига ўтар экан, тобора бу шароитларга мослашиб бормоқда. Шунга мувофиқ нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш ва вексель кредит тизимидан фойдаланиш товар муомаласини ривожлантириш билан бирга қатор қулайликлар ҳам яратади.

Бозор механизмини яратиш ижтимоий ва иқтисодий ҳаётнинг кундалик долзарб муаммоларини ҳал қилиш билан узвий боғлиқ ҳолда олиб борилмоқда. Амалга оширилаётган ислоҳотлар бозор иқтисодиёти унсурларининг босқичма-босқич жорий этилиши, республикада таркиб топган реал иқтисодий вазиятдан келиб чиққан ҳолда ўзи танлаган истиқлол ва тараққиёт йўлидан бораётганлигини кўрсатмоқда.

Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган халқ хўжалигида векселларни қўллаш тўғрисидаги мазкур қарор шубҳасиз халқимизнинг турмуш даражасини кўтариш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш, миллий пулимиз қадрини кўтаришда муҳим аҳамият касб этади.

Суҳбатдош Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Нуқтаи назар

МУҚАДДАС МЕРОС

Тарбия ҳамма замонларда асосий масала бўлиб келган. Тўғри, ёшлар тарбияси борасида кўп ёзиляпти, гапириляпти, анжуманлар, тадбирлар ўтказилиб, режалар ҳам белгиланяпти. Бироқ тарбияни тубдан яхшилаш учун бунинг ўзи камлик қилади.

Раҳматли Абдулла Қаҳҳор бундан кўп йиллар илгари ташвишланиб: «Воажаб, ҳозирги даврда пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш, техникани тараққий қилдириш керак деювчилар кўп, аммо ота-онангни ҳурмат қил, тўғри юр, тўғри тур, халқингга хиёнат қилма деювчилар камайиб бормоқда», — деган эди. Чунки инсон буюк зот. Айниқса, ота-она, устозлар, донишмандлар ҳурматини жойига қўйганлар камол топади, жойига қўёлмаган завол топади. Бу йўлда адашганни ҳам, ҳато қилганни ҳам мутлақо кечириб бўлмайди.

Ёшларда ҳам иш кўп, ташвиш ҳам. Лекин ҳамма ишга маслаҳат билан қўл урмоқ даркор. Айниқса ота-оналар устозларнинг кўрсатмалари, ўгитлари кўпгина чигал масалаларни ҳал қилишда қўл келади, чунки улар кенг ҳаётий тажрибаларга эга кишилардир.

Олимлар, ёзувчилар, уруш ва меҳнат фахрийларининг тарбия соҳасида иштироки катта аҳамият касб этади. Хизмат юзасидан мен бундай одамлар билан кўп мулоқотда бўлардим. Жамоаларда, мактабларда, деҳқонлар, ишчилар орасида учрашувлар, савол-жавоб кечалари ўтказиларди. Савол-жавоблар пайтида кўпчилик ўз дардини, ғамини айтиб, жамиятимиздаги иллатлардан гап очиб енгил тортишарди.

Яқинда биз фахрийлар билан туман мактабларидан бирида учрашувда бўлдик. Фахрийлар фронт орқасида, фронтда кўрсатган жасоратлари ҳақида ажойиб ҳикоялар айтиб бердилар. Ўқувчилар мамнун бўлдилар. Учрашув чўзилиб кетди. Кекса фахрийлар анча толиққан бўлсалар-да савол-жавобларни меъёрига етказдилар. Ўқувчилар бу учрашувдан ғоят кўтаринки руҳ билан қайтишди. Бу уларнинг юзларидан кўриниб турарди.

Очиғини айтганда бизда тарбия ишлари «хасталик»ка чалинган. Энди унга тўғри ташхис қўйиб, даволамоқ зарур.

Мен бир оилани биламан. Зиёлилар оиласи. Оилада бола эрка ўсди. Ҳали ўрта мактабни тугатмаёқ «Жигули» миндиришиб қўйишди. Кейин дипломли ҳам бўлди. Уйлантириб ҳам қўйишди. Хўш, нима бўпти, дейишар ҳурматли ўқувчилар. Лекин афсуски, боланинг, энди эса йигитнинг юриш-туриши ўзгарди. Аслини олганда ҳамма нарса муҳайё бўлган, энди у нима қилсин, нима билан шуғуллансин? У жамиятда ортиқча одамга айланди. Ота-она буни кеч тушунишди...

Ҳаётда икки йўл мавжуд: яхшилик билан ёмонлик, эзгулик билан ёвузлик. Инсон табиати ғалати: у шу йўлларни идрок этади, яхши тушунади. Лекин у ҳаётда осон, қисқа, машаққатсиз йўл қидира бошлайди. Бундай йўлдан худбинликка, қабиҳликка бир қадам-ку!

Баъзи ёшлар бошқача ўйлайдилар: эплаб диплом олишса, бадавлат оила фарзанди билан тақдирини боғласа, шу йўсинда машина, дала ҳовли, пировард натижада бирорта амал шоҳсупасига чиқиб олса. Шу истаклар ушалди ҳам дейлик. Энг муҳими борку ҳаётда: инсонийлик. Уни сотиб олиб бўлмайди-ку ахир! Ана шу фазилат бўлмас экан, ҳеч ким тўлақонли бўлиб камол тополмайди.

Ёшларга билим бериш ҳам уларга инсонийлик фазилатларини сингдира боришдан бошланмоғи керак.

Бола тарбиясида яна бир муҳим омил — у ўсаётган муҳит. Айтайлик, кун бўйи мактабда яхши таълим олган ўқувчи эшик очиб уйига кирар экан, ичкилик ичиб маишат қилаётган, оғзидан боди кириб, шоди чиқаётган ота-оналарини кўриб қандай қилиб яхши тарбия олади?

Ёшларга эркинлик беришимиз керак, ҳадеб уларни тергайвериш «жонига тегиши» мумкин. Уларга мустақиллик бериб, ўз-ўзини бошқаришга ўргатмоғимиз зарур. Ёшлар фаоллари билан ҳам етарли ишламаяпмиз чоғи.

Ёшлар тарбияси ҳамманинг ишидир. Модомики, шундай экан келинг, бизнинг келажагимиз, фахримиз, ифтихоримиз дея меҳр қўйиб парвариш қилаётган фарзандларимизни ақлидрокли, қобилиятли, юксак фазилатли инсонлар қилиб етиштирайлик. Умидли келажагимиз бўлмиш ёшларга қолдириладиган энг муқаддас меросимиз — бу мукаммал тарбиямиздир. Зеро, бу бизнинг буюк миллатимиз олдидаги фарзандлик бурчимиз ҳамдир. Истиқлолимизнинг истиқболини, бугунги авлодимизга қандай тарбия берганимиз белгилайди десам хато қилмаган бўламан.

Жўрахон АБДУЛЛАЕВ, биология фанлари номзоди.

Шаҳримиз туманларида

ЎСМИРЛАР СОҒЛИҒИНИ ЎЙЛАБ

Бектемир тумани аҳолиси орасида ўсмир ёшларга тиббий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида тумандаги 23-болалар поликлиникасида ўсмирлар бўлими ташкил қилинди.

Бу бўлимда 7 ёшдан 18 ёшгача бўлган болалар ва ўсмирларга тиббий хизмат кўрсатилади. Бундан ташқари тумандаги бешта мактабда ҳафтада икки кун тиббий қабул соатлари йўлга қўйилди. Бу эса фақат касаллиги туфайли тиббиёт муассасаларига мурожаат этаётган болаларнинг эмас, балки соғлом болаларнинг ҳам шифокор назоратида бўлишларига имкон беради.

Туман соғлиқни сақлаш бўлими томонидан турмушга чиқиш ёшига етган қизларга ҳам катта эътибор берилмоқда. Шу йилнинг биринчи чорагида 1201 нафар қизларнинг 397 нафари тиббий кўрикдан ўтказилди. Бундан ташқари, уч ойликкача бўлган чақалоқларга махсус сут қоришмаси бепул тарқатилди. Шунингдек, болалар «Она ва бола» марказида, Семашко номли, 2, 4-сиҳатгоҳларда бепул соғломлаштирилмоқда.

Озода РЎЗИЕВА.

ҲАМКОРЛИКДА ИШ ТУТИБ

Бугунги кунда балоғатга етмаган болалар билан ишлаш борасида Бектемир туманида талайгина ишлар амалга оширилмоқда. Болалар орасида тартиббузарликнинг олдини олиш мақсадида туман халқ таълими бўлими томонидан барча мактаб ўқувчилари ва уларнинг ота-оналари орасида ҳуқуқни ҳимоя қилиш ходимлари билан учрашувлар ўтказиш йўлга қўйилди. Худди шу мақсадда ушбу бўлим томонидан мактабдан ташқари муассасаларнинг тавсиялари асосида мактабларда тўгараклар жадвали ишлаб чиқилиб, бугунги кунда жадвал асосида 292-мактабда шахмат тўгараги иш бошлади.

Тўгаракларнинг кўпчилиги асосан Бинокор қўрғонининг маданият уйида олиб борилади. Ёш техниклар станциясида «Моҳир қўллар» тўгараги ташкил этилган.

Феруза ҚУРБОНОВА.

Инсонлар қалбига меҳр улашиш, улар дилини яйратишга нима етсин! Дарҳақиқат мурувватли бўлмоқ ҳамма нарсадан устун туради. Мана шу хислатни тўғри тушуниб етган Акмал Икромов тумани фаоллари жойларда қариялар, ногиронлар ва кам таъминланган оилалар вакиллари билан тез-тез учрашиб туришади.

Куни кеча ўтказилган тадбир «Меҳр байрами» деб аталиб, у Акмал Икромов боғида ўтказилди. Бунда тумандаги мавжуд 50 та маҳалланинг ҳар биридан кам таъминланган оилалар, маҳалла хотин-қизлари кенгашларининг раислари ва бошқа фаоллар иштирок этишди.

— Туманимизда кам таъминланган оилалар, ногиронлар, етим-есирлар, фахрийларга меҳр-мурувват кўрсатиш, бозор иқтисодиёти шароитида уларнинг оғирини бироз бўлса-да енгиллаштиришга доимий жиддий эътибор бериб келаяпмиз, — дейди туман ҳокими Осимхон Алихўжаев. — Бу борада йил бошидан бери анчагина тадбирлар амалга оширилди. Ғалабанинг 50 йиллиги муносабати билан жанг майдонларида ва фронт орқасида кўрсатган мардлик ва қаҳрамонликлари, фидойиликлари учун 1,5 минг киши «Жасорат» ва «Шуҳрат» медаллари билан тақдирландилар. Уларнинг барчасига 600 минг сўмлик совға-саломлар улашилди.

Раҳмдил ва мурувватли бўлайлик

БОҒДА «МЕҲР БАЙРАМИ»

Президентимиз Фармонига асосан кам таъминланган оилаларга энг кам иш ҳақининг 1,5 — 3 баробари миқдорида ёрдам пули берилмоқда. Ҳозирги кунда туманимиздаги 5318 оила ана шундай моддий ёрдамдан баҳраманд бўлмоқдалар. Уларга ҳар ойда 1 миллион 540 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилмоқда. Бу ишда «Шарқ юлдузи», Акмал Икромов, «Тинчлик», Собир Раҳимов маҳалла оқсоқолларининг хизматларини алоҳида таъкидлаш ўринлидир.

Бугунги «Меҳр байрами»миз ҳам ана шу хайрли ишларимиздан биридир! Шу ўринда юртбошимизнинг «Савоб ишни ҳар куни қилиш керак, савоб ишни ҳар ким қилиши керак», деган сўзлари туманимиздаги ҳар бир фаолнинг иш шиорига айланаётганини таъкидламоқчиман.

Тадбирда иштирок этган республика «Меҳр-шафқат» жамғармаси раисининг ўринбосари Мухтор Усмонхўжаев тумандаги 50 нафар кам таъминланган оилаларнинг соҳибаларига ўз совғаларини тарқатди. Тумандаги Музаффар Мирмаҳмудов раҳбарлигидаги «Дурдона» вокаль-чолғу дастаси ҳамда 360-болалар боғчасининг жажжилари тадбирга файз киритишди. Тадбирда Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси раиси Фарида Абдураҳмонова иштирок этиб сўзга чиқди.

Меҳр-муҳаббат, оқибат ва оналарга бағишланган шеърлар ўқиб берилди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

СУРАТЛАРДА: Акмал Икромов боғида ўтказилган «Меҳр байрами» тадбиридан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Ибратли ҳикоятлар

ШИРИН БОЛАЛАР

Расулуллоҳ болаларга жуда меҳрибон эдилар ва улар билан ҳамма вақт ширин суҳбат қурардилар. Пайғамбаримиз ўзларининг набиралари бўлмиш Ҳасан ва Ҳусанни елкаларига кўтариб от бўлиб югурардилар. Бир куни намоз вақти яқинлашганда масжидга бориш учун Расулуллоҳ уйдан чиқдилар. Бу пайтда кўчада болалар ўйнаб юришарди. Пайғамбаримизни болалар ўраб олишди ва уларга қараб:

— Ҳасан ва Ҳусанни яхши кўрасиз, улар билан ўйнайсиз. Биз ҳам сиз учун азиз эмасмизми? Биз билан ўйнамайсизми? — дейишди.

Расулуллоҳ дедилар:

— Сизлар ҳам азизсиз. Лекин ҳозир масжидга кетаяпман, бошқа сафар ўйнаймиз.

Болалар «биз ҳозир ўйнашни хоҳлаймиз» деб туриб олишди.

Масжидга ҳамма йиғилган. Билол эса пайғамбаримизни қидириб, уларни болалар орасидан топди. Билол болаларни ҳайдамоқчи бўлди. Расулуллоҳ Билолга танбеҳ бердилар ва уни уйга жўнатдилар. Болалар учун ёнғоқ келтиришни буюрдилар. Билол келгач Расулуллоҳ болаларга қараб дедилар:

— Келинглар, маслаҳатлашиб олайлик! Фараз қилайлик, мен туяман. Сизлар туяни сотиб юбормоқчисиз. Мен эса ўзимни сизлардан сотиб оламан, эвазига ёнғоқ бераман ва йўлимда кетавераман.

Болалар рози бўлишди. Расулуллоҳ Билол келтирган саккиз та ёнғоқни болаларга бердилар ва ўз йўлларида кетдилар.

Болалар ёнғоқдан жуда хурсанд бўлишди.

Расулуллоҳ масжидга келдилар ва табассум билан саҳобаларга қараб дедилар:

— Биродарим Ҳазрат Юсуфни акалари бир неча дирҳамга сотишган эди. Мени эса мадиналик болалар бир нечта ёнғоққа сотиб юборишди.

ТЎҒРИ ЖАВОБ

Араб сухандонлари Имом Ҳасаннинг меҳмони бўлдилар. Улардан бири таом еб бўлингач, деди:

— Менга ичимлик келтиринг!

Имом сўрадилар:

— Қандай ичимлик истайсиз?

— У шундай ичимлик бўлсинки, ҳамма нарсадан бебаҳо бўлсин. Агар қўлга қуйсангиз арзимас бўлсин.

Имом ходимларига буюрди:

— Унга сув келтиринг.

Ҳамма кулиб юборди.

КЎЗНИНГ ОҚИ

Бир куни бир аёл Расулуллоҳ қошига келди ва ўз эридан ҳасрат қилди. Расулуллоҳ дедилар:

— Эрингизни танийман, кўзларида оқ бор киши эмасми?

— Йўқ, эримнинг кўзлари туппатузук. Унинг ҳеч қанақа нуқсони йўқ.

Расулуллоҳ табассум қилдилар ва дедилар:

— Мен унинг айбини айтмадим. Ахир ҳамманинг кўзида оқи бўлади, ваҳоланки у қорачиғидан ҳам кўпроқ жойни эгаллаган.

Ҳамма кулиб юборди. Аёл эса ўз йўлида кетди.

КИМ ДОНО?

Имом Содиқ алайҳиссаломнинг дўстлари билан унинг уйида суҳбатлашиб ўтирардилар. Шунда улардан бири Имом Содиққа юзланиб деди:

— Эй Расулуллоҳ ўғли! Биз отанг даврида турли масалаларни, қийин илмларнинг жавобини отангдан сўрардик ва комил жавоб эшитардик. Ҳозир эса худди шундай тўғри жавобларни сендан эшитмоқдамиз. Айтгин-чи, отанг донороқмиди ёки сенми?

Шунда Ҳазрат дедилар:

— Отам донороқ. Ҳозир эса отамнинг илмлари менга хизмат қилмоқда.

ГАВҲАРТОШ

Имом Содиқнинг дўстларидан бири унинг ҳикоятларини тинглаб деди:

— Эй улуғ инсон! Сўзларинг бебаҳоликда гавҳарга тенгдир.

Ҳазрат дедилар:

— Сўз гавҳардан яхшироқдир. Зеро гавҳар тошдан ўзга нарса эмас, ибратли ҳикматларнинг эса фойдаси кўпроқдир.

● Оч қолсанг саҳрода гавҳар ҳам хордир,
Ҳикматли сўзларда кўп маъно бордир.

Форсийдан Баҳриддин ТУРҒУНОВ таржимаси.

Санъат сеҳри

ГЎЗАЛЛИКНИНГ ГУЛТОЖИ

Театр — сеҳрли олам, муқаддас даргоҳ. Унинг истиқбол сарчашмалари қадим-қадим замонларга бориб тақалади. Қадим юнонда диний байрамлар асосида қурилган оддий томошалар бугунга келиб, нақадар мураккаблашиб, инсоннинг гўзалликка бўлган меҳрини қондира оладиган ҳақиқий санъат турига айланган.

Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрида кўпгина ижодий юксалишлар, изланишлар кузатилди. Бу ижоднинг самараси анжумандан бир оз илгари бошланган эди. Театр ўзининг 25-мавсумини ўзгача тантана билан ўтказди. Санъат оламининг сеҳри, гўзаллигини тасвир этувчи композиция театр бош режиссёри Баҳодир Йўлдошев томонидан жуда ўринли тузилганди. Саҳна қўйилган ва қўйилиши режалаштирилган қатор асарларнинг безаклари билан тўлганди.

Театрга ёш санъаткорлар, қалам ижодкорларининг таклиф этилиши янги мавсумнинг очилишига ҳақиқий байрам тусини берганди.

Бу ижодий фаолиятлар театрнинг жонкуяр раҳбари, Ўзбекистон халқ артисти, бош режиссёр Баҳодир Йўлдошевнинг тинимсиз изланиши ва меҳнат самараси натижасидир. Албатта, бу йўлда унга биринчи навбатда рассом Георгий Брим ва театрнинг истеъдодли актёрлари ёрдам беради.

Фестивалдан сўнг, театр жамоаси янги бир асарни қўлга олди. Янги услубдаги бу асар турк ёзувчиси Азиз Несиннинг «Ломакон» пьесаси эди. Асарни Йўлдош Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театрининг режиссёри Олим Салимов саҳнага олиб чиқди.

Бу вазифанинг бошқа театр режиссёрига топширилиши Баҳодир Йўлдошевнинг ижодидаги ўзига хос услублардан бири ҳисобланади. Бу билан режиссёр ўзининг актёрларини бошқа режиссура услуби билан таништиради.

«Ломакон» пьесаси фалсафий жиҳатдан кучли бўлиб, саҳнага чиқишда актёрларга бир мунча қийинчиликлар туғдирди.

Воқеа жараёни оддий хонадонда бўлиб ўтади. Хонадон соҳиблари эса қандайдир илоҳий кишининг ташрифини кутишади. Ҳовлидаги ҳалойиқ уй ичига кира олмайди, уйдагилар эса ташқарига чиқишдан маҳрум. Уларнинг ўртасида қандайдир тўсиқ учрайди. Бу тўсиқни енгиб ўтиш учун катта шижоат керак. Оила соҳиблари ягона фарзандларидан бирор ўрин қолдирадиган ишни талаб этишади. Бу ўртада у бобосини рўкач қилиб, унинг ишларини ўзиники қилиб олади.

Узоқ кутилган меҳмон ташриф буюради. Спектаклда бу образни «У» деб юритишади. Унинг қиёфаси оққа бўялган, қолган тафсилотлар томошабинларга ҳавола этилган.

Унинг кимлиги, вазифалари, ўрни очиб берилмаган. «У» хонадон соҳибини ўз кучи билан амалга оширилиши керак бўлган вазифани унга юклатади. Ёш йигитнинг хаёлоти, изтиробларида ҳаётдан маъно топмайди. Ўзининг ягона вазифаси деб, ота-онасидан олган меросини фарзандига етказишни ўйлайди. Охир оқибатда у шундай яшашга тоб бермасдан ташқарига чиқади.

Асарнинг моҳияти менимча, кишиларни ҳаётга тўғри қарашга, ундан унумли фойдаланишга ундайди. Бу таассуротларни томошабинга етказишда актёрлардан А. Рафиқов, А. Бегматова, Г. Раҳимоваларнинг ҳиссаси катта. Рассом воқеа жараёнини ҳис этишда, асардаги мистик ғояларни бера оладиган саҳна безакларини тузган.

Театрнинг ҳозирда фаранг адибларининг асарларига мурожаат этаётгани ҳеч кимга сир эмас. Фотима Галернинг «Малика», Саҳон Фарроннинг «Маъмура кампир» асарлари театр саҳналарида ҳозир ҳам зўр қизиқиш билан намойиш этиляпти. Театр жамоаси Баҳодир Йўлдошев бошчилигида Франция элчихонасининг «Аланс франсез» компанияси билан боғланиб қатор ишларни амалга оширди. Бундай мулоқотнинг самараси «Искандар» спектаклида фаранг актёри Франсуа Шаттонинг таклиф этилишида ҳам кўринади.

Шатто ижросидаги Шарқнинг буюк мутафаккири, шеърият султони бобомиз Алишер Навоий сиймоси ўзига хос образ сифатида талқин этилди. Чет эл актёрларининг ижрочилик техникаси ўзбек актёрларига ўрнак бўлди. Театр актёри А. Рафиқов томонидан яратилган Навоий образи, Шатто талқинидан айнан шу восита билан фарқ қилади.

Яқинда театр яна фаранг драматургиясига мурожаат этди. Режиссёр Б. Йўлдошев Фридрио Дюрренматнинг «Бир эшак ҳангомаси» трагикомедиясини саҳнага олиб чиқди. Бу саҳна асарида турли жанрларга хос элементлар уйғунлашиб кетган. Асар ёзилиш нуқтаи назаридан радиопьеса, яъни радио эшиттириш учун мўлжалланган пьеса ҳисобланади. Унда бўлиб ўтган воқеа сўзлаб бериш жараёни тасвирланган. Шу сабаб бўлса керак, спектаклда бастакор, олиб борувчилар ҳам ижрога киргизилган. Асарнинг асосий ютуқларидан бири актёрлар ижросига бориб тақалади. (Спектаклда ҳақиқий ижро санъати бор). Улар орқали томошабинлар воқеанинг жонли тасвирини кўришади. Воқеалар баёни аста-секин ижрога айланади. Актёрларнинг доимий ҳаракати саҳнани тўлдириб туради.

Сюжет оддий воқеалар асосида қурилган. Саҳна безаклари орқали биз Қутимазор қишлоғининг куйиб кул бўлганининг гувоҳи бўламиз. Бир-бирига қарши чиққан бу қишлоқнинг икки гуруҳи эшакфуруш ва тиш духтири ўртасида келиб чиқади. Спектакл давомида шу жанжал катта тўполонга сабаб бўлади.

Асардаги оқловчи Одилюс ва Қодирюслар, Моҳина, Заррина, кал Шаҳобидинус, кема дарғаси, темирчи образлари турли тоифадаги кишилар. Уларнинг ҳар бирининг ўзига хос хусусиятлари бор.

Бу хусусиятларни Ж. Раметов, С. Раметова, Д. Бобохонова, А. Рафиқов, Г. Раҳимова сингари актёрлар тўлақонли очиб берган.

Спектаклда ютуқлари қаторида мунозарага сабаб бўладиган воситаларни ҳам кўрамиз. Масалан, асарнинг саҳна вариантида актриса Муножот Тешабоева ижросидаги қўшиқ билан спектаклни бошлаш. Театр репертуаридаги «Паранжи сирлари», «Искандар» саҳна асарларда ҳам бу ҳолатни кузатганмиз. Янги асарда, бу қайтариқ ўз ўрнини топдимикан? Буни ўйлаб кўриш керак.

Асарнинг қисқача мазмунини А. Рафиқов ижросидаги Қозининг «Хомсут эмган бандага қачон ақл кираркан» деган сўзлари билан хотималаш мумкин.

Кейинги саҳна асарлардан Пеафаснинг «Аҳмоқликка ҳужжат» спектакли бўлиб, бу спектакл ҳам қатор янги изланишлар натижасида яратилган. Инсонни турмушдаги икир-чикирларни четлаб, олий мақсадларга етакловчи ғояларни ўзида мужассамлаштирган бу асар ҳам томошабинлар томонидан яхши кутиб олинди.

А. Ҳидоятов номли театрда яратилган қатор саҳна асарларидан бу ижод масканининг сермаҳсул ижодини кўриб ўтдик. Бу мавсумда ҳам театр ўз ижодини изчил давом эттирмоқда.

Яқинда ёш режиссёр Б. Пармонов томошабинларга «Ўрик гуллаганда» спектаклини ҳавола этиш арафасида.

Хуллас, театр санъати — гўзалликнинг гултожи. Гўзаллик эса ҳеч қачон ўлмайди.

Бахтиёр СУЛТОНОВ,
Маннон Уйғур номли Тошкент Давлат санъат институти талабаси.

СУРАТДА: «Искандар» томошасидан лавҳа.

Мустақиллик мевалари

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИГА САЁҲАТ

Шаҳримизда Марказий Осиёда ягона соғломлаштириш-кўнгил очиш мажмуи очилди

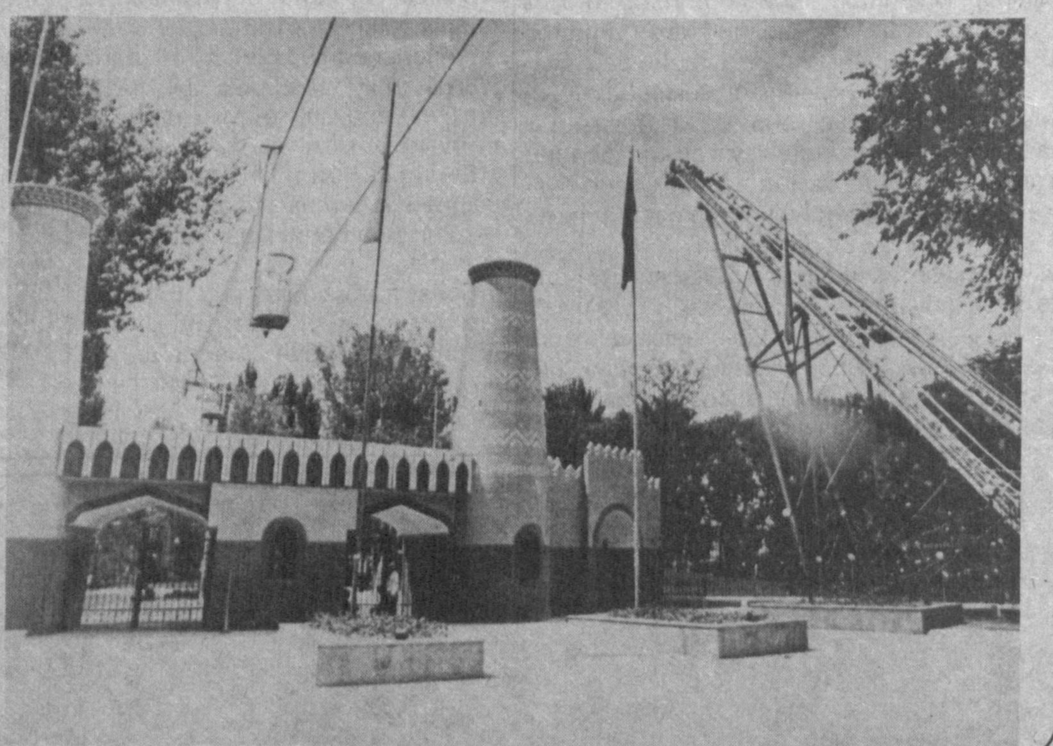

Очиғини айтганда, 80-йилларда Америка ва Япониядаги қойилмақом қилиб бунёд этилган, каттаю кичик бирдек дам олиши учун мўлжалланган кўнгил очиш боғлари тўғрисидаги гапларни эшитиб ҳайратга тушардик. «Бизлар ҳам қачонлардир шундай ажойиб боғларда дам олармиканмиз» дея қалбимиз ҳавасга тўларди. Яратганга шукрки, бундай кунлар узоқ эмас экан. Истиқлол шарофати билан ўзлигимизни таниётганимиз, миллий-маънавий қадриятлару азалий урф-одатларимиз тикланиши билан бирга республикамиз ҳам кундан кунга чирой очиб, гўзаллашиб бормоқда. Шарқнинг машъали бўлмиш Тошкент эса Осиёдаги энг замонавий шаҳарлардан бирига айланмоқда. Гапни шу ерда мухтасар қилайликда шаҳримиздаги собиқ «Ғалаба» боғи ўрнида қисқа вақт ичида бунёд этилиб, дастлабки дам олувчиларни қабул қила бошлаган «Кўнгил очиш боғи», «Сув боғи» ва осма дор (канат) йўлидан иборат ажойиб дам олиш мажмуи ҳақида сўз юритайлик.

Ҳа, бундай соҳада катта тажриба тўплаган Туркиянинг «Ай-сель» фирмасининг бош пудратчилигида деярли икки йиллик самарали қурилиш ишларидан сўнг шаҳримиз марказида бутунлай янги қиёфа ва йўналишдаги энг замонавий аттракционлар билан безатилган, жамоли кўзни қамаштирадиган ажойиб дам олиш мажмуи дунёга келди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки бу Марказий Осиёда ягона иншоотдир.

— 9,97 гектар ерни ўз ичига олган «Сув боғи» айниқса дам олувчилар билан гавжум бўлади,— дейди биз билан суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг капитал қурилиш бошқармаси бошлиғи Евгений Иннокентьевич Цой. Кунига 2000 кишини қабул қилишга мўлжалланган ушбу дам олиш масканида ҳар бир киши 4 соат давомида мириқиб ҳордиқ чиқариши мумкин.

Жаҳон андозалари даражасидаги хизмат кўрсатиш меъёрларига мувофиқ бу ерда учта қаҳвахона, турли кўнгилочар тадбирлар ва концертларни ўтказиш мўлжалланган ёзги театр қурилиб, жиҳозланди.

Иншоотларни пардозлаш ва йўлкаларга қоплаш учун гранит, мармар каби маҳаллий ва хориждан келтирилган юқори сифатли материаллар ишлатилди.

Умуман, «Сув боғи» чўмилиш, дам олиш, офтобда тобланиш, сувда тўпли ўйинлар билан машғул бўлиш ва тепаликдан ҳовузларга сирпаниб тушиш учун мўлжалланган бўлиб, унда чуқурлиги 60 сантиметрлик тепадан сирпаниб тушиладиган болалар учун ҳовуз, сув тўлқинлари орқали массаж самарасини берадиган «Жакуззи» ҳовузи, сунъий денгиз тўлқинлари ҳосил қилинадиган катталар учун ҳовуз ва ўсмирлар ҳовузлари мавжуд. Муҳими, барча ҳовузлар атрофида дам олиш учун стол ва ўриндиқлар ўрнатилган. «Сув боғи» марказидаги тиниқ сувли кўл эса унга алоҳида жозиба бағишлайди.

Учта катта қувватга эга насос станциялари бетўхтов ишлаб ҳовузлардаги сувларнинг химиявий ва биологик жиҳатдан тозалигини таъминлаб туради. Сувни тозалаш технологияси эса Американинг «Куллиган» фирмасида ишлаб чиқилган.

3,85 гектар майдонга эга «Кўнгил очиш боғи» («Диснейленд») ҳам гўзаллиги ва кўлами жиҳатидан «Сув боғи»дан қолишмайди. Боққа кирар экансиз дастлаб «Африкага саёҳат» аттракциони беихтиёр диққатингизни тортади. Бамбук, қамиш ва ёғочдан ишланган девор орқали ичкарига кириб қайиққа ўтирарконсиз, саёҳат бошида сизни қизил танли ҳиндулар «кутиб олишади». Сўнг эса кетма-кет чангалзордаги тасодифларга дуч келаверасиз. Сизга баҳайбат филлару, Африка шерлари, улкан гориллалар, қонхўр тимсоҳлар, каркидонлару ҳиндулар «ҳамла» қилади. Шаршара остида бегемотлар сузиб юради, дарахт устида эса қоплонлар. У ердан зўр таассуротлар билан чиққач эса «Қўрқинчлар саройи»га дуч келасиз. Ўрта аср Европа архитектураси услубида қурилган икки қаватли қасрдаги саёҳат давомида қоронғулик ичра жуда табиий қилиб ишланган қонхўр вампирлару тобутдаги дракулалар, қўрқинчли Кинг-Конг маймуни, одам суяклари, баҳайбат ўргимчаклар ва яна бир қанча даҳшатларга дуч келамиз. Юқоридаги икки мажмуа Германиянинг «Хеймо» фирмаси мутахассислари меҳнати маҳсули бўлса, кўнгил очиш боғидаги «Бумеранг», «Саккизоёқ», «Учувчи», 108 кишилик «Томоша ғилдираги», «Вейкики Вейф», болалар каруселларини Голландиянинг «Венома» фирмасининг қўли гул усталари бунёд этишди.

Хуллас бу ердаги монтаж, ишга тушириш-созлаш ишларини Германия, Голландия, Италиядан ташриф буюрган фирмалар мутахассислари юқори сифат билан амалга оширишди.

Боғнинг учинчи мустақил иншооти — Амир Темур кўчасида жойлашган осма дор йўли эса 920 метр узунликда бўлиб, унда ҳаракатдаги 2 кишилик 88 та осма кабина орқали бутун соғломлаштириш-кўнгил очиш мажмуининг ҳамма гўзалликларини томоша қилиш мумкин бўлади. Италиянинг «Граффер» компанияси билан тузилган шартномага кўра европаликлар осма дор йўналиши барча асбоб-анжомларини етказиб беришди.

Соғломлаштириш-кўнгил очиш мажмуининг барча йўлкаларига бир текисда бетон плиталар ётқизилган бўлиб, ҳаммаёқ гулзор ва кўзни қувонтирувчи яшил чимлар билан қопланган.

Қурилиш давомида таклиф этилган хорижлик маслаҳатчи-экспертлар мажмуада қўлланган меъморий ечимлар, технологиялар, аттракционлар анжомию бажарилган ишларнинг сифатига юқори баҳо бериб, бутун мажмуанинг жуда ноёб эканлиги ва унинг жаҳон андозаларига мос тушишини алоҳида таъкидлашди.

«Ўзэкспомарказ» Республика савдо-кўргазма маркази таркибида бутун мажмуага хизмат кўрсатиш учун махсус ходимлар тайёрланган бўлиб, улар боғ қурилишида иштирок этган фирмалар ҳузурида малака ошириб қайтишди.

Гапнинг индаллосини айтадиган бўлсак, бу ерга ташриф буюриб, ажойиботлар оламига саёҳат қилинг, азиз ҳамшаҳарлар.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: соғломлаштириш-кўнгил очиш мажмуида мана шундай ажойиб иншоотлар қад кўтарди.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Шингил табассум

— Мунчалик узоқ пардоз-андоз қилмасанг, — деди эр хотинига, — меҳмонга боришдан кеч қоламиз ахир...

— Азизим, — нозланди хотини, — ахир гўзал санъат асари йиллар давомида бунёд бўлади...

— Сен яратаётганинг йўқ, таъмирлаяпсан холос, — эътироз билдирди эр.

— О, таъмирга ундан ҳам кўп вақт керак, — деди хотин.

***

Шанба куни бутун оила телевизор томоша қилишар эди. Экранда фақатгина бошига шляпа кийган кабаре раққосалари кўринди.

— Ухлайдиган вақт бўлди, болаларим, — деди ота фарзандларига, — кўрдингларми, холаларинг ечинишибди.

***

— Бир нарсага ҳайрон қоламан: хотинлар тўй кунларини ҳамиша ёдда сақлашади, эркаклар бўлса унутишади, — деди эр.

— Ўзинг ашаддий балиқчисан, — кулди хотини, — энг катта балиқ тутганингни эслайсанми?

— О, уни унутиб бўладими! — хитоб қилди эри.

— Балиқ бўлса аллақачон буни унутиб юборган...

***

Сувга ғарқ бўлаётган кема капитани йўловчиларга мурожаат қилди:

— Битта-яримтанглар мени тангри қутқаради деб ўйлаясизларми?

— Менинг умидим худодан, — деди бир йўловчи.

— Қандай яхши бўлди, — енгил нафас олди капитан, — қутқариш белбоғи қолганларга етади.

***

Йўлда икки типратикан учрашиб қолишди. Бирининг олдинги панжалари боғланган эди.

- Нима бўлди сенга? — сўради иккинчиси.

— Э, елкам қичишувди, шуни қашувдим, — деди биринчиси.

***

— Бу қанақа бемаънилик, қарасангиз бўлмайдими, итингиз тун бўйи деразамнинг тагида акиллаб чиқди.

— Бунчалик куйиб-пишманг қўшнижон, кундузи ухлаб олар ахир!

***

Аравага қўшилган от ҳали чопиб кетар, ҳали бирдан тўхтаб қолар, ҳали йўлдан ўнгга чиқиб кетар, ҳали чапга бурилиб қоларди. Аравадагилар аравакашдан сўрашди:

— Отингизга бир бало бўлганми?

— Эй, бу восвос касалига йўлиққан. Нуқул ўзини автомобилман деб ўйлайди, — деди аравакаш.

Турсун АБДУЛЛАЕВ тайёрлади.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА БИЛДИРУВЛАР

«ИЛТА» ҚЎШМА КОРХОНАСИ КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА чекланмаган миқдорда оқ бўёқ;

1 дона «ТИКО»,
1 дона «ГАЗ-24»,
1 дона «ГАЗ-452» (микроавтобус),
1 дона «КАЗ-603» («Колхида»),
2 дона «ГАЗ-53» (бортли),
1 дона «ММЗ-555» (самосвал)

АВТОМАШИНАЛАРИ;
Француз упа-эликларини
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

* * *

ТАШКИЛОТ
ЦИНКВЕЙС (белила),
— МТД-2 Белгород қурилиш бўрини (оҳакни)
чекланмаган миқдорда
СОТИБ ОЛАДИ

Манзилгоҳ: Фарғона йўли кўчаси, 35-уй.
Телефонлар: 91-47-41, 93-03-25, 93-03-23, 93-04-44.

Жамғарма банки

НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБОТ — ЗАМОНАВИЙ КИШИНИНГ ИШ УСЛУБИДИР!

Ўзбекистон жамғарма банки республикада яшовчиларга ҳисоб чеклари ва чек китобчаларини бермоқда.

Ёнингизда йирик пулларни олиб юришга ҳожат қолмайди. Сиз ҳисоб чеки ва чек китобчасидаги чек билан ҳар қандай қимматбаҳо мол ёки хизмат турлари учун темир йўл, ҳаво транспортида йўл ҳамда юк ташиш ҳақи учун ҳисоблашишингиз мумкин.

Агар Сизга яна нақд пул керак бўлиб қолса, Сизнинг чекингиз бўйича нақд пулни республиканинг ҳар қандай жамғарма банки муассасалари беради.

Чек китобчаси ёки ҳисоб чекини йўқотсангиз, Сиз пулни эмас фақат ҳисоб чеки ва чек китобчасини йўқотган бўласиз.

НАҚД ПУЛ БИЛАН БОҒЛИҚ БЎЛГАН ТАШВИШ ВА ХАВОТИРЛАРИНГИЗНИ ЖАМҒАРМА БАНКИГА ҲАВОЛА ҚИЛИНГ!

Тошкент шаҳар жамғарма банки бошқармаси.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Телефон алоқасини таъмирлаш бўйича талабномалар 28 июндан бошлаб телефон алоқаси тармоқларига берилган индекс бўйича қабул қилинади.

С. РАҲИМОВ ТУМАН АЛОҚА ТАРМОҒИ (29, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49-АТСлар) **автоматлаштирилган таъмирлаш бюроси** ИНДЕКСИ «084». «Гудок»дан сўнг оператор жавоб беради.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«БАККОНДИЦИОНЕР» СЕРВИЗ-МАРКАЗИ

барча автомобиль кондиционерларининг ҳамма моделлари ва русумларини 222 хладон билан тўлдириб беради.

ТЕЛЕФОН 96-56-52.
Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Лисунов кўчаси, 4-уй.

3-СОН ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС САРОЙИ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Трамвай ҳайдовчилари, ойлик иш ҳақи — 2.750 СЎМ.
Троллейбус ҳайдовчилари, ойлик иш ҳақи — 3.200 СЎМ.
Ҳаракат таркиби таъмири бўйича электрчи-чилангар, ойлик иш ҳақи — 1.500 СЎМ.
Кондукторлар, ойлик иш ҳақи — 1.200 СЎМ.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИ МУТАХАССИСЛИГИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛГАН 20 ЁШДАН ОШГАНЛАР 23- ТБЮГА ЎҚИШГА КИРИШЛАРИ МУМКИН.

Троллейбус ҳайдовчиси касбига — 6 ой;
трамвай ҳайдовчиси касбига — 5 ой ўқилади.
ойига 517 сўм стипендия тўланади.

БИЗНИНГ ИМТИЁЗЛАР:
— шаҳар электр транспортида юриш бепул;
— 13 ва 14-маошлар;
— самарали хизмати учун қўшимча таътил.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Темур Малик кўчаси, 3"а» уй (18, 9-троллейбуслар, 6, 13-трамвайлар, 17, 71, 83, 96, 112-автобусларнинг «Чимён» дўкони бекати).

Телефонлар: 63-28-97 — сарой ходимлар бўлими, 63-38-93. 23-ТБЮ.

Тошкент вилояти, Тошкент туманидаги 16-мактаб томонидан Абдуллаев Исматулла Саъдуллаевич номига берилган А 217427 рақамли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ҳамза туманидаги «Ватан» фирмасининг йўқолган ДУМАЛОҚ МУҲРИ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«Маданий моллари» республика ҳиссадорлик бирлашмаси жамоаси бирлашманинг кекса ходими, нафақахўр **Маннон Шоабдураҳмонович ШОАБДИЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Милиция генерал-майори Комилжон Ғопуров ўзи билан бирга хизмат қилганлар, қавму қариндошлари ва яқин кишилари қалбида бир умрга яхши ном қолдирди.

Яқинда Тошкент шаҳрининг Собир Раҳимов туманидаги Саид ота қабристонида генерал Комилжон Ғопуров хотирасига ёдгорликнинг очилиш маросими бўлиб ўтди.

Умр — оқар дарё, дейдилар. Чиндан ҳам вақт кучғайратга ва шижоатга тўла милиция генерал-майори,

Яхшилар ёди

ГЕНЕРАЛ ХОТИРАСИГА

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг бошлиғи лавозимида ишлаган Комилжон Ғопуровни Тошкент милиция гарнизони барча хизматчилари қалбдан яхши кўрганликлари ва уларнинг ёдида бир умрга сақланиб қолганлигини кўрсатди. Қарийб бундан бир йил муқаддам Комилжон Ғофуровнинг оташқалб юраги уришдан тўхтади. Мана энди Тошкент гарнизони хизматчилари тўплаган маблағлари эвазига тайёрланган ҳайкал генерал қабрига ўрнатилди.

Ҳайкалнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири Зокиржон Алматов, Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шуҳрат Жалилов, Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг бошлиғи Эркин Норгитов, Комилжон Ғопуровнинг дўстлари ва яқин кишилари сўзга чиқдилар.

Милиция генерал-майори Комилжон Ғопуровнинг номи пойтахт вилоятининг Тошкент туманидаги 35-мактабга ҳам берилди. Ана шу билим масканида ҳам Комилжон Ғопуровга бюст ўрнатилди.

СУРАТДА: милиция генерал-майори Комилжон Ғопуровга ўрнатилган ҳайкалга қўйилган анвойи гуллар.

Виктор Багаев олган сурат.

Текинхўрга шафқат йўқ

КЕНГ КЎЛАМЛИ ТАДБИРЛАР

Юнусобод тумани ички ишлар бошқармаси ходимлари ҳам жиноятчиликка қарши курашни кенг кўламда олиб бормоқдалар. Бу соҳада айниқса Олой бозори ҳудудида тартибни сақлаш борасида фаолият кўрсатаётган 7 ходимдан иборат муниципал милиция гуруҳи ҳамда туман ички ишлар бошқармаси жамоат тартибини сақлаш милиция нозирлиги жамоаси қатор ижобий натижаларга эришмоқда. Пойтахтимиздаги энг улкан бу бозордаги милиция навбатчилик хизмати кеча-кундуз бирдек давом этади. Навбатчилик қатъий йўсинда ташкил этилган. Бозор катта даргоҳ бўлгани учун бу ерга ҳар куни узоқ-яқиндан кимлар келмайди дейсиз? Милиция жамоасининг, бозор қўмитасининг асосий вазифалари, бозорга келаётган миришкор боғбону, моҳир деҳқон, чорвадор, кўп сонли харидорларни текинхўрликни касб қилиб олган фирибгар, ўғри, чўнтаккесар ва чайқовчилардан ҳимоя қилиш, шунингдек нарх-навонинг пасайишини таъминлашдир.

Бу ерда жиноятчиликнинг олдини олиш юзасидан кўрилаётган қатъий чора-тадбирлар туфайли кейинги вақтларда қонунбузарликлар анча камайди. Лекин жиноятга қўл ураётганлар ҳали ҳам учраб турибди. Чунончи, 16 май куни кундуз соат 11 да Миробод тумани, Мунис даҳасида истиқомат қилувчи 1977 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайдиган Қ. Тилла бозорга харид учун Тошкент вилоятининг Юқори Чирчиқ туманидан келган аёл Н. Г.нинг ёнида катта пул борлигини пайқаб, унинг изига тушади. Н. Г. пулидан бир қисмини олиб сарфлаётганда Қ. Тилла бор кучи билан аёлнинг пул бойламини юлиб олиб қочади. Куппа-кундуз куни шаҳар марказида содир бўлган бундай зўравонликдан ғазабланган бир гуруҳ кишилар талончини ушлаш учун қувлай бошлайди. Шу пайт воқеадан огоҳ бўлган савдо расталарини кузатиб юрган милиция ҳудуд нозири Илҳом Иброҳимов ва милиция старшинаси Омонбой Абдиевлар талончини дарҳол рўпарадан тўсиб қўлга оладилар. Қўлга тушган талончи дарҳол туман ички ишлар бошқармасига жўнатилди. Ўғирланган пул 9750 сўм ва 2700 Россия рубли эгасига қайтарилди. Талончи Қ. Тилланинг жинояти юзасидан тергов ҳаракатлари бошланди.

Олой бозорига пойтахт вилоятининг Зангиота туманидан харид учун тушган А. исмли аёл кўкатлар расталаридан бирида маҳсулот сотиб олаётганда шу растада савдо қилаётган зангиоталик опа-сингиллар Ф. ва Н. дарҳол харидор аёлнинг пулини «ўлжа» қилмоқчи бўлишди. Улар сотаётган ўз маҳсулотларини қолдириб, харидор аёл изига тушадилар. Харидор растадан 20-30 метрлар чамаси узоқлашгач, опа-сингил Ф. ва Н. А.нинг бошига уриб йиқитадилар. Тўсатдан урилган зарбадан гангиган аёлнинг бўшашган ҳолатидан фойдаланган опа-сингиллар аёл қўлидаги сумкадан 5000 сўмни олиб қочадилар.

Бу воқеадан огоҳ бўлган тартиб посбонлари — милиция сержанти Жондорбек Тешаев ва ҳудуд нозири, милиция капитани Илҳом Иброҳимов зудлик билан пул олиб қочаётганларни ушлашди.

Жиноят содир этган, ҳеч қаерда ишламайдиган бу «кўкатсотар»лар дарҳол туман ички ишлар бошқармасига жўнатилди. Бу иш юзасидан тергов ҳаракатлари бошланди.

Куни кеча Олой бозорида туман солиқ инспекцияси назоратчилари бозор муниципал милицияси ходимлари, бозор қўмитаси жамоаси билан биргаликда бозор ҳудудидаги олибсотар, чайқовчиларга қарши қўшма рейд ўтказишди. Бозорда нарх-навонинг пасайишига халақит бериб, сунъий равишда қимматчиликни юзага келтиришга уринаётган деҳқон, фермерлар маҳсулоти — гилос, картошка, бодринг, помидор кабиларни деҳқондан арзон олиб қимматга сотаётган чайқовчиларга қарши ўтказилган бу тартиб катта ижобий натижалар берди. Рейд пайтида Андижон вилояти, Шаҳрихон туманидан келган 1971 йилда туғилган бекорчи Т. 292 килограмм бодрингни 11 сўмдан олиб 13 сўмдан сотаётганда; Тошкент вилоятининг Зангиота туманидан келиб 102 килограмм помидорни 12 сўмдан олиб 15 сўмдан сотган, 1965 йилда туғилган Ф. А., Қирғизистоннинг Ўш вилояти, Каравон қишлоғидан келиб, 83 килограмм бодрингни 10 сўмдан олиб 15 сўмдан сотган Э. Мамасолиев ва бошқалар олган маҳсулотларини пуллаётганда қўлга тушдилар. Туман судининг ҳукми билан олибсотарлардан давлат фойдасига мусодара қилинган бодринг ва помидор бозор ҳудудидаги «Наврўз» махсус мева-сабзавот дўконида арзон нархларда сотилди. Суд ҳукми билан маъмурий қонунларга биноан чайқовчиларнинг ҳар биридан 450 сўмдан жарима ҳам ундириб олинди.

Яқинда Олой бозоридаги туман милицияси жамоат тартибини сақлаш нозирлигининг 2 қаватли ишга тушган янги биносида туман ҳокимлиги, туман суди, ички ишлар бошқармаси, солиқ инспекцияси, бозор қўмитаси ва санитария-эпидемиология хизмати идораларининг «Ўзбекистон Республикаси маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги кодексининг амал қилишига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда туман ҳокими ўринбосари Р. Шоабдураҳмонов, туман суди раиси Р. Абдулҳасанов, ички ишлар бошқармаси бошлиғи ўринбосари Т. Раҳимов, бозор қўмитаси раҳбари О. Юсупов, туман санитария-эпидемиология хизмати бош шифокори Б. Аҳмадхўжаевлар кўрилган масалага оид ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Бир сўз билан айтганда бозор ҳудудида олиб борилаётган кенг кўламли тадбирлар қонунбузарлик ҳолларининг бўлмаслигига қаратилмоқда.

Малик НУРИДДИНОВ.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Буюртма Г—0291

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.